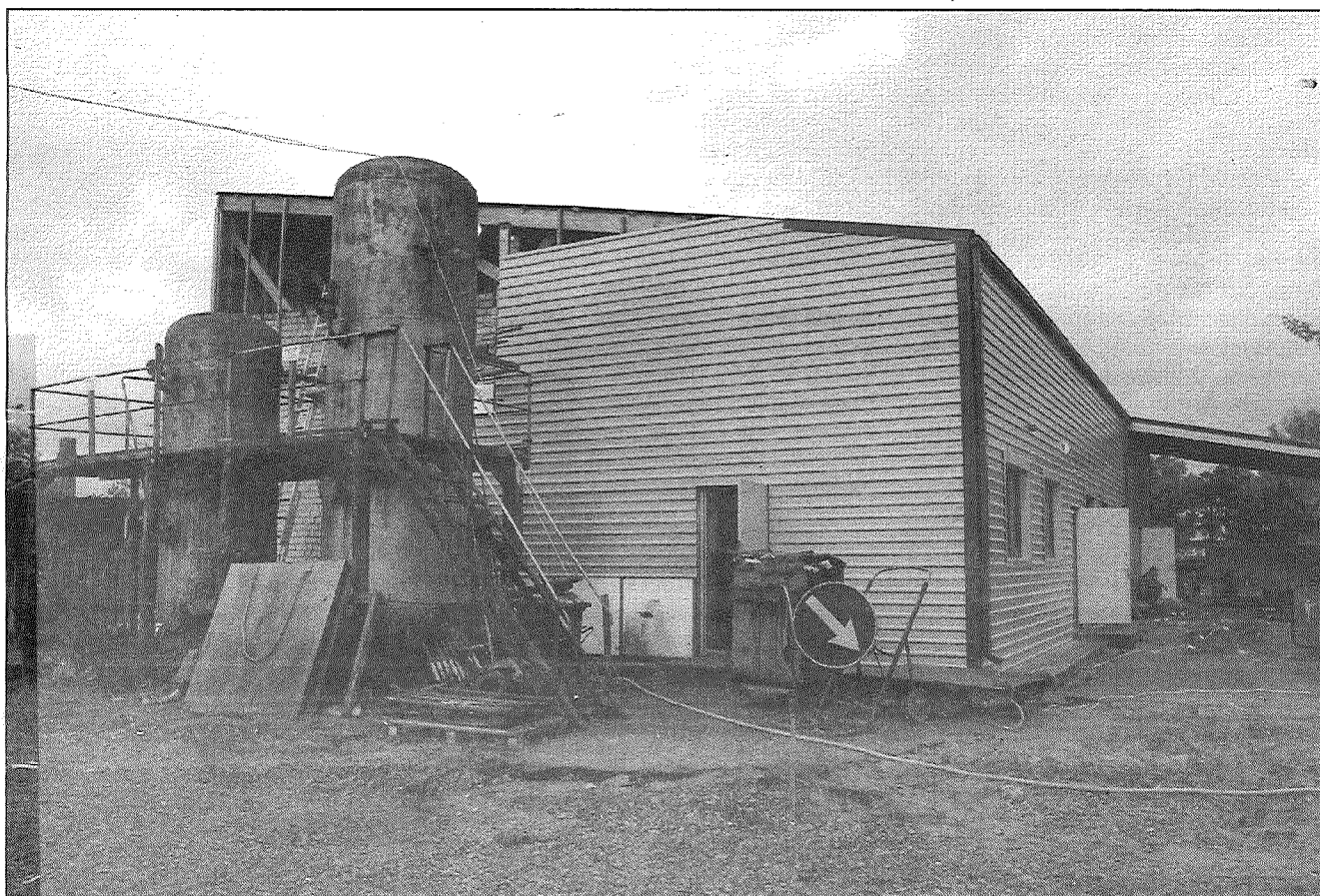

LAIKKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2009. GADA 20. OKTOBRIS ● Nr. 78 (7965) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Līvānieši saņems kvalitatīvu dzeramo ūdeni

● Par Eiropas, valsts un pašvaldības kopīgajiem līdzekļiem Līvānos notiek dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtu uzbūve un atdzelzošanas stacijas rekonstrukcija. Darbi jāpabeidz līdz šī gada beigām. Jau janvāri pilsētnieku dzīvokļos nonāks kvalitatīvs dzeramais ūdens. Attēlā: turpinās rekonstrukcijas darbi Līvānu ūdens atdzelzošanas stacijā. Foto: A. Šņepsts

► Turpinājums 4. lappusē.

Atbalstiet un abonējiet savu laikrakstu «NOVADNIEKS» 2010. gadam!

Sākusies laikraksta «Novadnieks» abonēšana 2010. gadam, un redakcijā ik dienas ierodas mūsu lasītāji, kas vēlas pasūtīt avīzi. Šādās reizēs cenšamies aprunāties ar saviem lasītājiem, pajautāt viņu domas par laikrakstu, uzklaut stāstījumu par to, kā klājas laukos, pilsētās.

— Savu ikdienu nevaru iedomāties bez «Novadnieka». Tas ir vienīgais laikraksts, ko varu atļauties abonēt un ko izlasu no pirmās līdz pēdējai rindiņai, — tā teica pensionāre Eleonora Rubene, kas bija ieradusies «Novadnieka» redakcijā abonēt avīzi visam nākamajam gadam. Bijusi rajona avīzes lasītāja kopš pagājušā gadsimta piecdesmito gadu beigām, kad no Ilūkstes pārcēlusies uz dzīvi Preiļos. Nevēlas no tā šķirties arī tagad, kad laik-

raksts ir vienīgais, kas cilvēkiem vēl sniedz informāciju par to, kā dzīve risinās savā un kaimiņu novados, kurus agrāk vienoja kopīga teritorija — rajons. Eleonora Rubene atzina, ka patik avīzes veidotāju nostādne sniegt plašāku informāciju arī par notikumiem Latgalē un visā Latvijā.

Rubenes kundze 43 gadus no sava mūža veltījusi darbam bankā, bija toreiz vienīgās valsts bankas Preiļu nodaļas pārvaldniece. Tā bija vienīgā iestāde, kas vadīja visu valsts naudas plūsmu uz kolhoziem, rūpnīcām, ražošanas objektu celtniecībai, iekārtu pirkšanai, dzīvojamo māju būvniecībai, darba algām. Papīru un dokumentu bija ļoti daudz, precizitāte un stingrība naudas lietās — milzīga, atceras bijusī pārvaldniece, bet visa grāmatvedības un uzskaites tehnika — «koka» skaitīkļi. Arī ar inkasāciju, kad veikali nodeva naudu, nevarēja notikt tādi brīnumi, kādus inkasenti piedzīvo tagad.

Eleonoras kundze dzīvo privāt-

mājā, mēdz satikties ar bijušajiem darbabiedriem, priecājas, kad ciemos atbrauc meita un mazbērni, savos 85 gados vēl pietiek spēka parosīties arī savā mazdārziņā.

Monika Eriņa bija viena no vissteidzīgākajām abonētājām, kurai «Novadnieka» redakcijas apmeklējums bija izplānots pa minūtei. Riebiņu novada Sīlukalna pagasta Bojāru Eriņos dzīvojošā pensionāre ceļu uz Preiļiem bija mērojuši vētras dienā, kad stiprās vēja brāzmas nesaudzīgi trieca virsū slapja sniega un lietus sajaukumu, bet lietussargu pat nebija iespējams atvērt. Noformējot abonēšanas kvīti, Monika Eriņa stāstīja, ka tagad abonēšot «Novadnieku» uz pāris mēnešiem un atklāti atzina, ka abi ar viru mēģinājuši kādu laiku iztikt bez šī laikraksta, taču līdz ar to palikuši bez jēlkādas informācijas par vietējiem notikumiem.

Esot atgriezti no visas pasaules,

Monikas kundze klāstīja savu bēdu stāstu. Viņas un kaimiņu mājas atrodas vietā, no kurienes pavisam netālu līdz Stīrnienei Madonas rajonā, taču kungiem, kas Rīgā pārzīmēja Latvijas karti, šķita, ka šejieniešiem noteikti jāietīpst Riebiņu novadā. Savukārt ceļa — nekāda. Pirms daudziem gadiem iesākts būvēt, tā arī palicis nepabeigts. Neviens par to vairs neliekoties zinīs. Līdz ar to nekādas satiksmes līdz šai vietai. Lai tiktu Preiļos, vispirms ar likumu jānokļūst Stīrniene un tikai tur var iesēties autobusā. Varbūt mēģināt uz Preiļiem atbraukt ar vilcienu? Līdz dzelzceļa stacijai no Monikas mājām kilometri trīs. Ar vilcienu var braukt līdz Krustpilij, vai uz otru galu — līdz Viļāniem, un tad jau līdz Preiļiem viens pūtiens, ironizē kundze. Tikai šādai braukšanai vajadzīgas vismaz divas dienas. Nekādas satiksmes nav arī līdz Riebiņiem. Uz novada centru Riebiņos jābrauc cauri Preiļiem un braucienam jāziedo divas dienas. Ar vie-

nu autobusu vakarpusē, kad iestādes jau beigušas darbu, var nokļūt Preiļos, sameklēt naktsmājas un otrā dienā doties uz Riebiņiem kārtot darīšanas. Un visiem par to štrunts! — savā un citu iedzīvotāju vārdā sašutuši Monika Eriņa.

Tāpēc arī redakcijai atvēlētais laiks bija tik īss. Vēl kundzei vajadzēja ieskriet aptiekā pēc zālēm, tūrgū nopirkt kādu zivtiņu, jo autoveikals tās nepiegādā, un tad jau laiks vienīgajam autobusam, ar ko nokļūt mājās. Apkārtējās mājās dzīvojojo pensionāri, no darba spējīgajiem — tikai viens mežsargs. Pasta kaste lielceļa malā, bet līdz turieni — nekāda ceļa, līdz avīzei netikt. Cerība uz mežsargu, kas pa kaimiņu būšanai mājupceļā avīzi atnesīšot.

Fotografēšanai neatlika ne minūte, pēdējos vārdus kundze norunāja jau uz redakcijas ārdurvju sliekšņa, un prom bija.

L.Rancāne

Tradicionālās kultūras ekspedīcija Riebiņu novadā

No 23. līdz 26. oktobrim Riebiņu novadā notiks tradicionālās kultūras ekspedīcija, kurā piedalīsies Riebiņu vidusskolas skolēni un pedagogi. Tradicionālās kultūras ekspedīciju vadīs Signe Pucena, Ieva Vitola un Mārtiņš Sirmais.

Ekspedīcijas ietvaros tiks izziņāts kultūras mantojums — tradicionālo ēdienu receptes un nosaukumi, seno amatu prasmes, mutvārdu liecības par sadzīvi, svētkiem, savstarpējām attiecībām senākos laikos. Ekspedīcijas dalībnieki īpašu uzmanību pievērsīs lokālās identitātes jautājumiem un dzīvesveidam vecdicībnieku kopienā.

Nākamsvētdien, 25. oktobrī, pulksten 16.00 ekspedīcijas dalībnieki un visi interesenti Riebiņu vidusskolas zālē tiek aicināti uz kopīgu pasākumu «Pieskārieni Riebiņu novadam».

Abonējiet «NOVADNIEKU»**2009. gada novembrim, decembrim!**

Modernizētajās «Latvijas Pasta» nodaļās to var izdarīt līdz 26. oktobrim, pārējās pasta nodaļās un pie pastniekiem līdz 21. oktobrim.

«Novadnieka» redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos — līdz 20. oktobrim.

Par «Novadnieka» abonēšanu 2010. gadam lasiet 12. lappusē!

NACIONĀLĀS ZIŅAS

2050. gadā Latvijā dzīvošot 1,8 miljoni iedzīvotāju

Centrālā statistikas pārvalde (CSP) ir aprēķinājusi, ka 2050. gadā Latvijā dzīvos 1,87 miljoni iedzīvotāju. Pašreiz Latvijā dzīvo 2,25 miljoni, bet 40 gadu laikā esot gaidāms iedzīvotāju samazinājums par 400 000, ziņo CSP, bet nenosauc precīzus kritērijus, pēc kādiem CSP ir aprēķinājusi minēto iespējamību. Salīdzinājumam Igaunijā 2008. gadā dzīvoja 1,3 miljoni, bet Lietuvā 3,4 miljoni iedzīvotāju. Ja pieļaujam, ka Igauniju un Lietuvu var piemēkēt līdzīgs liktenis, tad 2050. gadā Igaunijā iedzīvotāju daudzums būs sarucis nedaudz zem miljona. Lietuvā proporcionāli — zem 3 miljoniem. Savukārt Zemes iedzīvotāju skaits 2050. gadā no pašreizējiem 6,5 miljardiem pieaugs līdz 9,1 miljardam cilvēku, neskatoties uz dzimstības samazināšanos daudzās pasaules reģionos, teikts izplatītajā ANO Populācijas fonda ikgadējā ziņojumā.

Uz pusi samazinās attaisnoto izdevumu apmēru par mācībām un ārstniecības pakalpojumiem

2010. gada attaisnojamo izdevumu apmērs par mācību un ārstniecības pakalpojumiem tiks samazināts līdz 150 latiem gadā patlaban esošo 300 latu vietā, paredz valdības 16. oktobrī pieņemtais lēmums valsts budžeta ieņēmumu palielināšanai. Šī lēmuma ietekme uz budžeta ieņēmumiem tiek pārceļta uz 2012. gadu, bet jau 2011. gada budžetā tiek plānots ietaupījums četri miljoni latu. Tāpat valdība nolēmusi no trīs mēnešiem līdz 12 mēnešiem pagarināt iedzīvotāju valstij pārmaksātā iedzīvotāju ienākumu nodokļa par attaisnojamajiem izdevumiem atmaksas termiņu. Šāds lēmums nākamā gada budžetā papildus nodrošināšot astoņus miljonus latu.

Latvijas augstskolas nemin starp labākajām

Par augstāko izglītību pagājušonedēļ runāts dažādos veidos — gan ar 26 tūkstošiem paraustu, protestējot pret finansējuma samazināšanu augstskolām, gan ar protestiem pret augstskolu apvienošanu. Nav runāts tikai par kvalitāti. Toties «Times Higher Education» ir publicējis šā gada pasaules prestižākās universitātes. Top 600 labāko universitāšu augšgalā ir ASV un Lielbritānijas augstskolas. Pasaules prestižāko universitāšu saimei ir pievienojusies arī Lietuva un Igaunija, taču neviena no Latvijas augstskolām nav atzīta par tik labu, lai tiktu iekļauta 600 izcilāko universitāšu topā. Visprestižākā ir Hāvarda universitāte ASV, otrajā vietā ir britu Kembridžas universitāte, bet trešā labākā ir Jēlas universitāte Amerikā. Top 600 izcilāko universitāšu topā ir iekļauta arī Viļņas universitāte un Tartu universitāte. Lai gan to precīza vieta topā nav zināma, sajūsmas pilnās vēstules, ko saņēmis Latvijas Universitātes rektors Mārcis Auziņš, liecina, ka abas kaimiņvalstu universitātes tuvojas pasaules labāko augstskolu piecsimtniekam, izgriežot pogas pilnīgi visām Latvijas augstskolām. LU rektors Mārcis Auziņš par to saka, ka tas rada nopietnas pārdomas, kāpēc Latvijā ir šāda situācija. Bet Tatjana Koļe, izglītības un zinātnes ministre: «Es to redzu kā izaugsmes iespēju. Būsim optimisti.»

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekš, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Kādam mērķim radīta šī pasaule?
— Tādēļ, lai mūs nemitīgi tracinātu.*

Volters

Rajona padomes sociālās aprūpes iestādes nodotas Aglonas novada pārziņā

12. oktobrī, atbilstoši rajona padomes reorganizācijas plānam divas Preiļu rajona padomes sociālās aprūpes iestādes — Salenieku pansionāts un veselības un sociālās aprūpes centrs «Aglona» — nodotas jauniem saimniekiem — Aglonas novadam, informē Preiļu rajona padomes izpilddirektore **Aina Pastore**.

Parakstīti pieņemšanas un nodošanas dokumenti, Aglonas novada dome saņēmusi arī iestāžu vadītāju kadru lietas, inventarizācijas dokumentus, kā arī informāciju par aizdevumiem, ko rajona pašvaldība ņēmusi Salenieku pansionāta renovācijas darbiem. Ir jāņem vērā, ka turpmāk, ja kāds no apkārtnējo novadu vecajiem ļaudīm būs jāievieto pansionātā vai īslaicīgās aprūpes centrā «Aglona», visi nepieciešamie dokumenti būs jākārto Aglonas novada domē.

Aglonas novada domes priekšsēdētājs Andris Badūns šajā sakarā «Novadniekam» pastāstīja, ka 14. oktobrī notikušajā domes sēdē jau apstiprināti jaunie abu iestāžu nolikumi, kā arī vadītāji, bet budžetu konsolidācija tiks veikta un apstiprināta nākamajā pašvaldības deputātu sēdē vēl šomēnes. Salenieku pansionātā un veselības un sociālās aprūpes centrā «Aglona» jaunu iemītņu ievietošana turpmāk būs jāaskaņo ar šo iestāžu vadītājiem, bet dokumentācija jākārto Aglonas novada domes sociālajā dienestā. Tuvāka informācija iegūstama, zvanot sociālā dienesta vadītājam Veltai Paškevičai pa tālruni **653-24570**.

Kā atzina rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, Aglonas novada domei, kā pansionāta un aprūpes centra īpašniekiem, nācis klāt jauns uzdevums

— apzināt situāciju, izvērtēt apstākļus apkārtnējos novados un plānot iestāžu nākotni. Taču jāņem vērā, ka līdz ar iestāžu pārņemšanu Aglonas novada pašvaldība uzņēmusies arī finansiālas saistības. Rajona padomes reorganizācijas plānā minēts, ka ievērojamas summas būs jāsamaksā par Salenieku pansionātā veiktajiem uzlabojumiem. Tā par siltumtrašu rekonstrukcijas un ūdens saimniecības attīstības tehniskā projekta izstrādi vēl jāsamaksā vairāk nekā 4000 latu, par pansionāta ēkas renovācijas tehniskā projekta izstrādi — ap 10 tūkstošus latu, bet par remontdarbiem — vairāk nekā 460 tūkstošus latu (aizdevums ņemts uz 35 gadiem), kā arī vēl 2500 latu par autobusa iegādi lizingā.

L.Kirillova

INFORMĀCIJA PAŠVALDĪBĀM

Noteiks kārtību teritoriālā iedalījuma un apdzīvoto vietu statusa jautājumu izlemšanai

Ministru kabineta komiteja pirmdien, 19. oktobrī, atbalstīja Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) izstrādāto kārtību, kādā turpmāk sagatavojami un iesniedzami dokumenti teritoriālā iedalījuma un apdzīvoto vietu statusa noteikšanas jautājumu izlemšanai, informē Justīne Plūmiņa, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas Komunikācijas nodaļas vadītāja.

Kārtības projekts nosaka arī dokumentus, kuri iesniedzami, lai ierosinātu veikt administratīvi teritoriālā iedalījuma un apdzīvoto vietu statusa jautājuma izlemšanu.

Kārtībā paredzēts tiesiskais regulējums administratīvi teritoriālo izmaiņu veikšanai un apdzīvoto vietu statusa noteikšanai, ņemot vērā valsts administratīvi teritoriālo iedalījumu pēc šā gada 1. jūlija: republikas pilsētas, novadus un novadu teritoriālās vienības (novada pagastus un novada pilsētas).

Saskaņā arī izstrādāto kārtību pašvaldība ar domes lēmumu varēs ierosināt izdarīt grozījumus administratīvi teritoriālajā iedalījumā, apvienojot pašvaldību administratīvās teritorijas, grozīt pašvaldības administratīvās teritorijas robežu, vai arī novada teritoriālo vienību pievienojot citas pašvaldības administratīvajai teritorijai. Tāpat administratīvi teritoriālo iedalījumu varēs grozīt, novada pilsētu ieskaitot republikas pilsētas statusā.

Pašvaldība ar domes lēmumu turpmāk varēs arī novada pilsētu ieskaitīt ciemu statusā, vai arī ciemu ieskaitīt novada pilsētas statusā.

Lai pašvaldība varētu šādus lēmumus pieņemt, tai jāapzina iedzīvotāju viedoklis, organizējot publisko apspriešanu.

Izstrādātais kārtības projekts vēl jāizskata Ministru kabineta sēdē.

Izstrādāti noteikumi par dotāciju piešķiršanu pašvaldībām infrastruktūras attīstībai

Pirmdien, 19. oktobrī, Ministru kabineta komiteja (MKK) atbalstīja Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas izstrādātos noteikumus, kas nosaka dotācijas piešķiršanas kārtību no valsts budžeta finanšu līdzekļiem maksājuma veidā pašvaldību infrastruktūras attīstībai.

Dotācija infrastruktūras attīstībai paredzēta pašvaldības īpašumā esoša infrastruktūras objekta projektēšanai, būvniecībai, rekonstrukcijai vai renovācijai, kā arī līdzfinansējumam Eiropas Savienības struktūrfondu finansētu pašvaldības infrastruktūras objektu projektēšanai, būvniecībai, rekonstrukcijai vai renovācijai.

Noteikumi paredz, ka dotāciju pašvaldības varēs izlietot arī nekustamā īpašuma iegādei, ja tas nepieciešams pašvaldības darbības nodrošināšanai un funkciju izpildei, kā arī autobusu iegādei skolēnu pārvadāšanai.

Lai saņemtu valsts budžeta dotāciju, pašvaldība ministrijā iesniedz 2007. gadā pieņemtos lēmumus par novada pašvaldības izveidi, vietējām pašvaldībām apvienojoties, un novada darbības uzsākšanu pēc vietējo pašvaldību vēlēšanām 2009. gadā, vai arī novadā iekļauto vietējo pašvaldību lēmumus par novada izveidi, ja administratīvi teritoriālās reformas rezultātā novads izveidots līdz

2009. gada 31. janvārim.

Par RAPLM izstrādātajiem noteikumiem, šodien, 20. oktobrī, lems Ministru kabinets.

Pašvaldībām atvieglos dzīvnieku labturības prasības

Lai samērotu pašvaldību rīcībā esošos finanšu līdzekļus ar tiesību aktos pašvaldībām noteiktajām funkcijām, uzdevumiem un pienākumiem, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija ir izstrādājusi grozījumus noteikumos par dzīvnieku labturības prasībām dzīvnieku patversmēs un dzīvnieku viesnīcās.

Noteikumi par dzīvnieku labturības prasībām dzīvnieku patversmēs un dzīvnieku viesnīcās, kārtību, kādā dzīvnieku nodod dzīvnieku patversmē vai dzīvnieku viesnīcā, kā arī dzīvnieku patversmju un dzīvnieku viesnīcu reģistrācijas kārtību patlaban nosaka dzīvnieku labturības prasības.

Grozījumi noteikumos paredz, ka vietējo pašvaldību dzīvnieku patversmes un vietējo pašvaldību dzīvnieku viesnīcas šos noteikumus piemēro atbilstoši vietējo pašvaldību budžetos paredzētajiem finanšu līdzekļiem līdz 2012. gada 31. decembrim.

Grozījumi noteikumos «Par dzīvnieku labturības prasībām dzīvnieku patversmēs un dzīvnieku viesnīcās, kārtību, kādā dzīvnieku nodod dzīvnieku patversmē vai dzīvnieku viesnīcā, kā arī dzīvnieku patversmju un dzīvnieku viesnīcu reģistrācijas kārtību» 12. oktobrī tiks izskatīti Ministru kabineta komitejā.

Grozījumi noteikumos vēl jāskata Ministru kabineta.

Sagatavoja
T.Elste

Es vēl visu ko varu paspēt

Livānos savu vietu lēnām un neatlaidīgi iekaro Zemnieku tirgus, — vieta, kur lauksaimniecības produktu ražotājs pa tiešo un bez starpniekiem var pārdot savu preci. Zemnieku tirgus tapis ar pašvaldības atbalstu, un viena no tā raksturīgākajām iezīmēm ir tas, ka šeit pārsvarā tiek pārdots bioloģiskajās saimniecībās izaugušais. Šo tirdziņu veidojusi uzņēmīga zemnieku ģimene no Vārkavas novada Rožkalna, bet galvenā idejas autore un realizētāja ir viena no jaunākajām ģimenes pārstāvē — Aija Ancāne. Kad telefonsarunā ar zemnieku saimniecības «Drikaines» īpašnieku Zigfrīdu Ancānu viņš minēja savas meitas kā oficiālās Zemnieku tirgus vadītājas vārdu, atmiņā atsaucās kāds tēls — dziedoša meitene tautas tērpā, kuras balsi pārpildītā zāle klausās ar aizturētu elpu. Tā bija Aija, toreizējā Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkne, kura trīs gadu laikā, mācoties Preiļos, bieži uzstājās dažāda mēroga sarīkojumos. Tagad Aija Ancāne ir Latvijas Lauksaimniecības universitātes 4. kursa studente, apgūst uzņēmumu un iestāžu ārējo sakaru vadību.

— Kāpēc izvēlējāties šādu specialitāti, un cik tā ir perspektīva šajā nedrošajā laikā?

— Apgūstam publiskās starptautiskās attiecības, kas vairāk vērstas uz sakariem uzņēmējdarbības jomā. Nu jau jāķeras pie bakalaura darba izstrādes. Esmu iecerējusi sev tuvu tēmu — par Zaļo tirgu darbību Latvijā. Ir vērts papētīt to marketingu un pielietoto stratēģiju. Manuprāt, Zaļo tirgu darbošanās ir radošs process, un pagaidām neviens neņem «uzlikt uz papīra», kāda būs to attīstība pēc pāris gadiem, jo tāpat neko jau nevar paredzēt. Tomēr domāju, ka ar iegūto specialitāti ārējo sakaru vadībā man būs plašas iespējas studēt ļoti daudzās specialitātēs magistratūrā, arī ārzemēs. Bet pēc tam — doktorantūrā. Esmu perfekcioniste, un ja kādā jomā ir, pēc kā tiekties, kāpēc lai to nedarītu? Zināšanu papildināšanai studentu apmaiņas programmā pusgadu esmu studējusi arī Lietuvā. Mācījos angļu valodā, papildus apguvu arī lietuviešu valodu. Dzīvoju kopā ar meitenēm no Nīderlandes, Portugāles, ar jauniešu no Ungārijas. Apguvu jaunas komunikācijas iemaņas, jo katrai tautai ir savas īpatnības.

— Kā jūs skaidrotu jēdzienu «Zaļais tirgus»?

— Manā izpratnē tā ir nevis kāda konkrēta vieta, bet norise, kad Latvijas ražotājs, kas audzē, gatavo, ražo, spēj pats piegādāt patērētājam preci, un garantēt, ka viņš to ir audzējis pats, vai arī iepircis no tāda piedāvātāja, kas produkciju nav apstrādājis ar ķīmiskām vielām, nav to importējis, un tā pilnīgi droši ir Latvijas prece. Protams, dažādu izejvielu vai papildus materiālu sagādē nevar iztikt bez starpniekiem, bet gala produkts ir jāpārdod pašam. Tas ir gan izdevīgāk naudas izteiksmē, gan arī rada lielāku uzticamības pakāpi patērētājam.

— Mācījāties Preiļu Valsts ģimnāzijā, kas izteikti orientēta uz eksaktajām zinībām. Kā jūs pievērsāties lauksaimniecībai?

— Patiesībā ģimnāzijā es absolvēju humanitāro kursu. Taču manas ģimenes dzīvesveids vienmēr ir bijis saistīts ar zemkopību. Maniem vecākiem pieder bioloģiskā zemnieku saimniecība, un mēs cenšamies dzīvot un domāt pēc iespējas «zaļāk». Mammai, tētī, man un jaunākajam brālim Kristāpam «Drikaines» kļuvas par tādu lielu ģimenes uzņēmumu un arī par hobiju. Vēl pirms

dažiem gadiem bioloģiskās saimniecības bija kā modes lietas, bet tagad notikusi atsīšanās, un šajā nozarē darbojas paši izturīgākie. Mūsu saimniecībā graudi, dārzeņi, piena produkti tiek iegūti bez ķīmikāliju pielietošanas, kaut arī bioloģiskā saimniekošana kopumā ir neienesīga. Pārdodot uzpircējiem, bioloģiski sarāzotie produkti nonāk kopējā masā, un samaksa par tiem tāda pati kā par pārējiem.

— Laikam šī vēlme savu dabiskā ceļā iegūto produkciju pārdot bez nonākšanas kopējā katlā arī pamudināja atsevišķa tirgus izveidei?

— Kad Latvijā sākās krīze, nolēmām savā saimniecībā sarāzot produkciju patērētājiem piegādāt pa tiešo. Tirgojamies Livānos. Protams, tas bija daudz sarežģītāk nekā līdz tam, kad rītos noteiktā laikā piebrauca piena pārstrādes uzņēmuma mašīna un aizvāda slaukumu. Tirgošanās bez starpniekiem prasīja daudz papildus darbu, arī izdevumus. Pateicoties Livānu novada domes atbalstam, ieguvām nomā telpu pastāvīgai izmantošanai. Tas bija liels izaicinājums, jo pilsētā jau darbojās viens, pircēju iecienīts, tirgus. Es kļuva par oficiālo Zemnieku tirgus vadītāju. Ieguldījām daudz darba telpas un apkārtējā laukuma savešanai kārtībā, lai tie atbilstu visām prasībām. Dibinājām kontaktus, apzinājām un aicinājām ražotājus. Tagad te ir iekārtotas tirdzniecības vietas, piena produkcijas pārdevējiem — visām sanitārijas prasībām atbilstoši apstākļi. Tirdzniecības vietas var izmantot ne vien zemnieki, bet ikviena fiziska persona, kas vēlas pārdot paša saimniecībā sarāzotus dārzeņus, rokdarbības un citas lietas, ko cilvēks pats izgatavojis. Arī pircēju loks ir patstāvīgs, Zemnieku tirgum ir savi uzticīgi klienti. Es gan nevaru teikt, ka tas viss ir īpaši atmaksājies, tomēr par to, kas izdevies, ir neatsverama gandarījuma sajūta, un varbūt šajos laikos nevajag visu pārrēķināt naudā? Pagaidām vairāk cenšos domāt par Zemnieku tirgus vidi nekā par marketingu, un šajā jomā sasniegtais mani apmierina, — te nav burzmas, nav importa preču, te ne pārākama apkārtējos novados bioloģiski ražota pārtika. Zemnieku tirgus izveidošana ir mans projekts, bet šogad tam sanāk vēltīt mazāk uzmanības, jo esmu aizņemta ar gatavošanos augstskolas absolvēšanai. Tomēr tirgū ierodos regulāri un noteiktās dienās esmu tur sastopama, kārtoju visu

● Studente, Zemnieku tirgus vadītāja, zaļās ražošanas piekritēja, Jēkabpils Zilā upes kora dalībniece, meitene ar skaistu, skanīgu balsi, deju kopas dalībniece, labdarības akciju organizētāja, cilvēks, kas par sevi saka, — es vēl paspēju, — tāda ir Aija Ancāne. Ko vēl par viņu piebilst? Meitene ar sastrādātām rokām. No govju slaukšanas, no traktora vadīšanas, no darba siena pļavā, dārzā, no visa darāmā, kas saimniecībā tobrīd vajadzīgs. Un vēl — meitene ar daudziem skaistiem, nākotnei izvirzītiem mērķiem. Foto: A. Šņepsts

dokumentāciju, ko pieprasa dažādas iestādes. Sakarā ar tirgus atvēršanu mūsu pašu saimniecībā sarāzotās produkcijas apjoms ļoti palielinājies, to piegādājam arī tirgum Rīgā. Tāpēc stingri jāseko kvalitātes kontrolei.

Jāteic gan, ka pēdējā mēneša laikā pirktpēja kritusies, taču es saprotu arī pilsētas iedzīvotājus, — jāpalaiž bērni uz skolu, sākusies apkures sezona, bez tam gandrīz katrs savā vai lauku radu dārzā pacienties kaut ko priekš sevis izaudzēt.

— Jūs esat arī Jēkabpils Zilā upes kora dalībniece, piedalāties šovā «Koru kari». Kāpēc ne Preiļu kora sastāvā? Un kā paspējat visu savienot?

— Pēdējā laikā ļoti daudz stundu pavada ceļā starp Jelgavu, Rīgu un Jēkabpili. Pēc lekcijām sētos pie stūres savā automašīnā, Rīgā savācū citus dziedošos studentus un laižam uz Jēkabpili, kur notiek kora mēģinājumi. Atpakaļ Rīgā reizēm nokļūstam ap pieciem no rīta. Atzišos, ka daždien lekcijas esmu arī nogulējusi. Bet Jēkabpils kora sastāvā esmu tāpēc, ka toreiz, kad notika atlase, vēl nebija skaidra informācija par to, vai Preiļiem būs savs koris.

Protams, izbalsošana šovā ir sāpīga, bet ar tādu iespēju jāreķinās jebkuram korim. Ikvienis koris cenšas uzstāties pēc labākās sirdsapziņas, un visi par savām negulētājām stundām un intensīvo darbu mēģinājumos pelnījuši uzvaru. Bet visu jau noteic fanu

būs labi.

Mācoties Preiļos, iepazinās ar Elzu Triznu, ārkārtīgi skaistas balsis īpašnieci, ar mūzikas skolotāju Ilzi Rožinsku, no viņām iemācījās ļoti daudz. Man ļoti patika tradicionālā dziedāšana. Uzstāšanās bija daudz, svētku reizēs nesanāca pabūt mājās. Augstskolas pirmajā kursā vēl intensīvi darbojos kopā «Rūtoji», bet otrā kursa laikā iestājos tautas deju ansambli «Ligo» Rīgā, jo pirms tam biju dejojusi Preiļu «Dancaros», un man pietrūka dejotāju kopības sajūtas. Lai arī dzīvē bieži man patīk darīt visu individuāli un vienai, bet reizēm gribas justies arī kā daļai no kāda kolektīva. Bet mūžā pati pirmā reize, kad uzkāpu uz skatuves, bija trīs gadu vecumā konkursā «Čālis».

— Jūsu vārds saistīts arī ar vairākiem labdarības pasākumiem bijušajā Preiļu rajonā.

— Savācu draugus, manuprāt, pašu labākos cilvēkus, kas varētu izdarīt pašas labākās lietas, un kas bija nepieciešami manis izpratotajai idejai. Mēs sadabūjām Livānu, Preiļu, Vārkavas novadu bērnu invalīdu sarakstus ar adresēm, viņus apciemojām mājās un uzzinājām, ko tieši katrs vēlētos saņemt kā Ziemassvētku dāvanu. Pēc tam, rīkojot koncertus, centāmies šīs lietas savākt. Šādi labdarības pasākumi notikuši jau trīs gadus pēc kārtas, un neesmu pārliecināta, ka arī šogad tādu nesarīkosim. Kaut gan rodas tāda sūra sajūta, jo līdz ar to Adventes laikā neesi kopā ar savu ģimenei, ka palaid garām kaut ko būtisku, kas notiek tieši ar tev tuvajiem cilvēkiem šajā skaistajā laikā. Tieši Ziemassvētku dienās savāktās dāvanas jāsakomplektē un jānogādā bērniem.

Mazie ir visdažādākie. Gan tādi, kas dzīvo ļoti mīlošās ģimenēs, bet Dieviņš viņiem nav iedevis veselību, gan arī tādi, kas īsti pat nezina, kas ir mamma, kas — tētis. Bet viņu sapnīši — ne jau par Disnejlendu, bet ikdienišķām lietām — par zīmēšanas bloktu un flomāsteriem, un daudziem pat vispār nekādas izsapņotas vēlmes. To visu nācies izdibināt, pacietīgi uzdodot daudzus jautājumus.

Kad Ziemassvētku vakarā aizbrauc ciemos pie mazas, tevi gaidījušas, meitenītes un pavadi pāris stundas, saliekot viņai uzdāvināto bērnu gultiņu, tad sāk pārdomāt visas savas vērtības un novērtēt, cik dzīve patiesībā tev daudz devusi. Šajās akcijās mēs ieraudzījām un apgūvām spēju novērtēt lietas, par kurām ļoti daudziem cilvēkiem nav ienācis prātā.

Labdarības koncertu apmeklētāju sadāvinātās mantas nogādājam arī sociālajā dienestā, izdalījam trūcīgām ģimenēm. Mūs ļoti atbalstīja Preiļu un Livānu novadu domes, Rožupes sieviešu klubiņš. Pirmajā akcijas gadā mēs gandrīz visi vēl bijām pamatskolēni. Vienu gadu mēs koncertos rādījām pašu sagatavoto videofilmu par vardarbību, jo pirms tam biju veikusi pētījumu par vardarbību pret bērniem Preiļu rajonā.

L. Rancāne

Bez darba palikušajiem jaunas perspektīvas

Apmāca un nodarbina

Latgales mākslas un amatniecības centrs Līvānos iesaistījis Nodarbinātības Valsts aģentūras (NVA) projektā «Kompleksi atbalsta pasākumi». Šī projekta ietvaros bezdarbnieki tiek pieņemti darbā uz trim mēnešiem, viņiem, strādājot 40 stundas nedēļā – astoņu stundu darba dienu — ir iespējas apgūt jaunas darba iemaņas, kā arī dot savu reālo ieguldījumu uzņēmumā. Samaksu – valstī noteiktās minimālās darba algas apmērā – viņiem maksā no Eiropas sociālā fonda (ESF) līdzekļiem. Uzņēmumam jāsamaksā sociālie nodokļi, savukārt darba vadītājam, kas apmāca bezdarbniekus, tiek maksāts no ESF.

Centra direktore Ilze Griezāne «Novadniekam» stāstīja, ka līdzdalība šajā projektā ir lieliska iespēja jauniešiem izmēģināt savu varēšanu dažādās profesijās, pārliecināties, vai viņi šādā darbā gribētu strādāt patstāvīgi. Mākslas un amatniecības centrā pieņemtas divas jauniešes – Olga Radionova un Ilze Rajecka. Viena no nodarbinātajām meitenēm iepazīst ar kultūras tūrisma gida profesiju, bet otra apgūst muzeja krājuma glabātājas specialitāti. Abas apmāca Ilze Griezāne, speciāliste ar lielu pieredzi, jo mākslas un amatniecības centrā viņa strādā jau sesto gadu. Meitenes norikotas darbā Līvānu stikla fabrikas muzejā.

«Novadnieks» vairākkārt publicējis informāciju par notikumiem ar muzeju pēdējā gada laikā. Sakarā ar stikla ražošanas slēgšanu muzeja unikālās ekspozīcijas liktenis bija apdraudēts, līdz tas nonāca Līvānu novada domes pašvaldības pārziņā. Patlaban milzīgā kolekcija joprojām glabājas līdzšinējās telpās, taču jau ir nodota Latgales mākslas un amatniecības centram.

Visā savā pastāvēšanas laikā stikla izstrādāju-

turniece. Olga Radionova bakalaura darbam izvēlējusies tēmu par Līvānu stikla fabrikas vēsturi. Projekta «Kompleksi atbalsta pasākumi» ietvaros bezdarbnieki strādā arī Līvānu bērnu un jauniešu centrā, Jaunsilavas pamatskolā, Līvānu novada domē un citās iestādēs, kā arī uzņēmumos.

Projektam plašs atbalsts

NVA Preiļu filiāles teritorijā (bijušā Preiļu rajona robežās) nodarbinātības projekts «Kompleksi atbalsta pasākumi» guvis plašu popularitāti, informēja NVA Preiļu filiāles projekta karjeras konsultante Ruta Petrovska. Kopumā bijušā rajona teritorijā šajā projektā septembrī un oktobrī iesaistījušies 68 darba devēji, piedāvājot 168 darba vietas. 30 no darba devējiem ir zemnieku saimniecības.

Viena bezdarbnieka iesaistīšanās ilgums pašsākumā nepārsniedz trīs mēnešus viena gada laikā. Bezdarbnieks var pārbaudīt savu profesionālo piemērotību, strādājot vienā, divās vai trijās profesijās – pie viena vai vairākiem darba devējiem.

Par praktisko apmācību darba vietā, ja darbs ilgst 40 stundas nedēļā, apmaksā noteikta 100 procentu apmērā no valstī noteiktās minimālās darba algas mēnesi. Bezdarbnieku darbu vadītājiem paredzēta samaksa 50 procentu apmērā no valstī noteiktās minimālās darba algas apmēra mēnesi par katru iesaistītā bezdarbnieka apmācību. Viens darba vadītājs var apmācīt vienlaicīgi ne vairāk kā divus bezdarbniekus.

Ruta Petrovska stāstīja, ka aktīvāk projektā iesaistījušies Preiļu uzņēmēji. 18 darba devēji Preiļos un novadā jauniešiem piedāvājuši apgūt iemaņas šādās profesijās: pārdevējs, mēbeļu tapsetājs, ek-

skursiju gids, līnu šķiedru gatavošanas operators, grāmatvedis, lietvedis, šuvejs, viesmīlis, bārmēnis, automehāniķis, atslēdznieks. Preiļu novadā ir uzņēmums, kurš šī projekta ietvaros nodarbina astoņus bezdarbniekus.

Līvānu darba devēji — kopskaitā — deviņi — piedāvā apgūt iemaņas šādās profesijās: lietvedis, grāmatvedis, pavārs, konditors, tūrisma gids, muzeja krājuma glabātājs, bibliotekārs, pirmsskolas skolotāja palīgs, aukle, saimniecības pārzinis, bruģētājs.

Projektā iesaistījušies arī Aglonas uzņēmēji, piedāvājot apgūt farmaceita palīga, jaunākā grāmatveža, pārdevēja profesijas.

Zemnieku saimniecības jaunajiem ļaudīm piedāvā apgūt iemaņas šādās profesijās: lopkopis, laukstrādnieks, atslēdznieks, koka virpotājs, traktora vadītājs, dārzena audzētājs, mežstrādnieks, dārznieks, biškopis, ogļdeģis, koksnes apstrādes iekārtu operators, zirgkopis.

Apmēram 30 procenti no projektā iesaistītajiem ir jaunieši, kuri izvēlējušies «pamēģināt sevi» gan kā lopkopi, laukkopi, atslēdznieku, pārdevēju, tūrisma gidu, bibliotekāru, pavāru, konditoru.

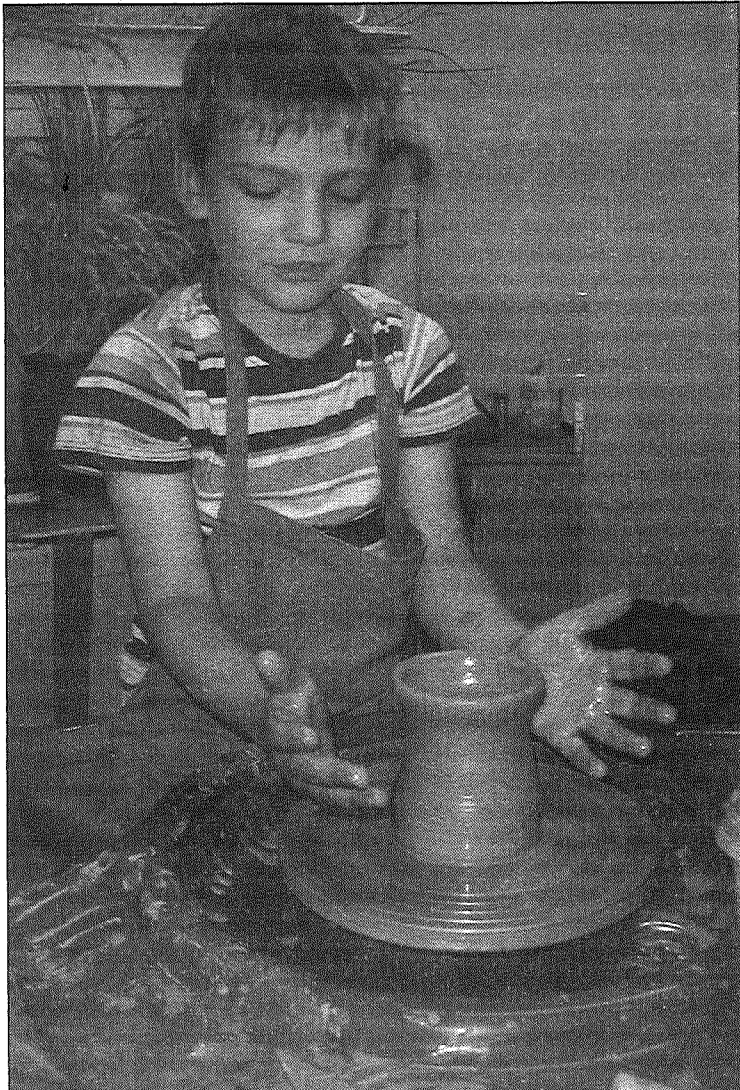
Ruta Petrovska stāstīja, ka darba devēji turpina iesniegt pieteikumus dalībai šajā projektā. Komisijas lēmumu par līdzdalību šajā projektā gaida vēl septiņi darba devēji ar 15 darba vietām. Šim nodarbinātības pasākumam īpaša reklāma pat neesot vajadzīga, jo plānoto 68 darba vietu (kam NVA bija paredzējusi finansējumu) NVA Preiļu un Līvānu filiāles ir radušas iespēju strādāt trīs mēnešus, saņemot minimālo algu, 168 bezdarbniekiem. Šajā pasākumā gada laikā viens bezdarbnieks drīkst strādāt trīs mēnešus.

Ģimenes kopīgi darbojas ar mālu

Dažāda gadagājuma Līvānu novada iedzīvotāji jau zina, ka katra mēneša otrajā un ceturtajā sestdienā Latgales mākslas un amatniecības centra keramikas darbnīcā notiek ģimeņu dienas. Informācija par tām izplatījusies arī ārpus novada robežām, tāpēc podnieka virpai šajās dienās stāties nesanāk. Lai nebūtu tā, ka vieni nodarbojas ar mālu, bet otriem jāgarlaikojas, gaidot savu kārtu, organizēta ģimeņu iepriekšēja pieteikšanās. Piesakot savu ierašanos, ir garantija, ka divas stundas tiks atvēlētas konkrētajai ģimenei. Šī laika ir pietiekami, lai no iepriekš sagatavota māla ikviens ģimenes loceklis paspētu izgatavot sev kādu figūriņu, krūzīti, bļodiņu. Protams, darinājums uzreiz līdzī nav ņemams. Tam vispirms jāpūž, pēc tam tas jāapdedzina. Tāpēc, dodoties mājup, jāvienojas par laiku, kad centrā ierasties pēc gatavā izstrādājuma. To var saņemt pēc divām — četrām nedēļām.

Latgales mākslas un amatniecības centra vadītāja Ilze Griezāne stāstīja, ka ar katru ģimeni atsevišķi nodarbojas profesionāla keramiķe Eleonora Pastare. Pieaugušie ģimenes locekļi un lielākie bērni var mācīties virpot, paši mazākie – veidot. Māla apstrādei tiek izmantoti keramikas darbnīcā esošie instrumenti.

Apmeklētāju izdomai neesot robežu. Vieni mēdzot darināt praktiskas lietas — bļodiņas, krūzītes. Pateicoties tam, ka ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu sagādāta ļoti laba virpa, un keramiķes padomam, kas palīdz uz virpas iecentrēt māla piku, pareizi to darbināt, pamāca, kā turēt rokas, bet pēc tam darinājumu apstrādā un glazē, sanākot visiem. Citi atkal izgatavo sev nozīmīgu simbolus, laimes

● Latgales mākslas un amatniecības centra keramikas darbnīcā kārtējā ģimenes diena.

pakaviņus, iniciāļus, uzrakstus. Veidojums dienas trīs un pat ilgāk žūst, pēc tam tas divas reizes jāapdedzina. Pirms otrās dedzināšanas to glazē. Glazūra piedod spīdumu un arī cietību. Apdedzīto izstrādājumu var droši lietot.

Ģimenes dienu rīkošana radošajās darbnīcās aizsākās projekta ietvaros, ko savulaik atbalstīja

Valsts Kultūrkapitāla fonds. Par tām radās liela interese, vienmēr bija daudz apmeklētāju, īpaši vasarā, kad ģimenes piesakās no tālienes. Šāda nodarbošanās sevišķi patīk bērniem.

Pa laikam keramikas darbnīcā ierodas arī jaunlaulātie, kas māla vēlas iemūžināt savus mīlestības apliecinājumus, atstāt autogrāfus.

Līvānieši saņems kvalitatīvu dzeramo ūdeni

Sākums 1. lappusē.

Līvāni ir viena no pilsētām, kas iesaistījusies ES Kohēzijas fonda projekta «Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinos» realizēšanā. Projektā piedalās 18 pašvaldības, kas iekļautas vienā projekta pieteikumā. Vairāku pilsētu apvienošana vienā projektā ir saistīta ar līdzīgām ūdenssaimniecības problēmām katrā pilsētā — ar vajadzību uzlabot notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, dzeramā ūdens kvalitāti un sadali, kā arī ar vajadzību veikt institucionālo stiprināšanu.

Austrumlatvijas upju baseinu ūdenssaimniecības attīstības budžetu veido ES finansējums, valsts budžets un pašvaldību līdzfinansējums. Katras pašvaldības līdzfinansējums var būt atšķirīgs. Kā informēja SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» valdes priekšsēdētājs **Andrejs Patmalnieks**, projekta «Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinos» ietvaros 2008. gada 30. septembrī parakstīts līgums par dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtu uzbūvi Līvānos. Veicamo darbu kopējā summa ir 1 216 918 eiro (bez PVN). Darbi uzsākti pērnā gada 6. novembrī. Līguma izpildītājs ir pilnsabiedrība «A.A.& Būvkompanijas». Tiek izbūvēts jauns sadzīves kanalizācijas pašteces kolektors no ūdenstora līdz Domes ielai, kā arī veikti rekonstrukcijas darbi vecajā atdzel-

zošanas stacijas ēkā. Atbilstoši projekta noteikumiem visi paredzēti būvdarbi jāpabeidz kvalitatīvi un līgumā paredzētajā apjomā līdz šī gada 31. decembrim. Līdzšinējā ūdens torņa vietā būs pazemes rezervuārs. Līvānieši savām vajadzībām izmanto ūdeni no pazemes urbumiem. Darbu gaitā tiek veikta esošo iekārtu un dziļurbumu rekonstrukcija un renovācija. Līvānieši ūdeni saņems no trijiem urbumiem, divi paredzēti ikdienas lietošanai, viens – rezervei. Ūdens arī pašlaik tiek attīrīts, bet pēc atdzelzošanas stacijas rekonstrukcijas tas tiks veikts efektīvāk, dzeramā ūdens kvalitāte uzlabosies, teica Andrejs Patmalnieks.

Projekta «Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinos» ietvaros veikta Līvānu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija. Sporta ielā uzbūvēta notekūdeņu sūkņētava, kas šīs ielas dzīvojamā namu mikro- rajonā savāktos notekūdeņus aizvada uz spiedvadu Domes ielā 6. No turienes netīrie ūdeņi nonāk attīrīšanas iekārtās. Kopskaitā pilsētā ir trīs šādas sūkņētavas.

Austrumlatvijas upju baseinu ūdenssaimniecības attīstības budžetu veido ES finansējums — 60 procentus, no valsts budžeta piešķirtie līdzekļi — 17 procentu un pašvaldību līdzfinansējums — 17 procentu apmērā. Andrejs Patmalnieks stāstīja, ka SIA «Dzi- vokļu un komunālā saimniecība» līdzdalībai projektā izmanto Valsts kases aizdevumu — 163 000 latu.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

ATGRIEŽOTIES PIE PUBLICĒTĀ

Līvānu slimnīcas paliatīvās aprūpes nodaļai finansējums piešķirts. Pagaidām...

SIA «Līvānu slimnīca» valdes priekšsēdētājs Vadims Krimans «Novadnieku» informēja, ka Veselības ministrija ir atradusi finansējumu, lai oktobrī un novembrī slimnīcas paliatīvās aprūpes nodaļa varētu pilnvērtīgi turpināt darbu. Laikraksta 18. septembra numurā publikācijā «Valsts aizmiršusi par smagi slimajiem pacientiem Līvānos» rakstījām par neziņu un satraukumu, kāds valdība Līvānu slimnīcā gan medicīniskā personāla, gan pacientu un viņu tuvinieku vidū. Tobrīd, kā stāstīja V.Krimans, Veselības ministrija bija apjautusi savu kļūdu un solījusi situāciju labot, izdarot grozījumus noteikumos par veselības aprūpes finansēšanas un organizēšanas kārtību, kā arī sameklējot nepieciešamos līdzekļus paliatīvo pacientu aprūpei.

Līgums noslēgts

SIA «Līvānu slimnīca» valdes priekšsēdētājs informē, ka arī līgums par apvienotās terapijas un paliatīvās nodaļas darbu nodrošināšanu noslēgts.

«Vismagākā situācija bija augsta nogalē, kad nezinājām pilnīgi neko,» teic slimnīcas vadītājs. «Paturēt pacientus vai izrakstīt un sūtīt mājās? Tas traucēja mediķu darbu, līdz izmīsumam noveda arī slimnieku tuviniekus. Daudzi no tiem, kuriem patiešām bija nepieciešama īpaša aprūpe, tika izrakstīti no slimnīcas un aizbrauca mājās, jo bažījās par to, vai, pienākot kādam konkrētam datumam, vispār netiks izlikti uz ielas.

Pašlaik situācija ir savādāka – mēs vēlamies sabiedrību informēt, ka strādājam, ka turpinām sniegt palīdzību visiem, kam tā nepieciešama,» uzsvēr V.Krimans.

Gultas piepildītas

Pieteikties uz slimnīcas sniegtajiem pakalpojumiem ir vienkārši – nepieciešams ģimenes ārsta nosūtījums vai arī, izrakstoties no slimnīcas, dokumentos jābūt atzīmētam, ka nepieciešama tālāka aprūpe paliatīvajā nodaļā.

Pašlaik slimnīcā uzturas 35 slimnieki, kuriem ir gan hroniskas terapeitiskas saslimšanas, gan tie, kam nepieciešama paliatīvā aprūpe – pēc smagiem lūzumiem, neiropātiju, vaskulāro saslimšanu, sirds mazspējas gadījumos, kad ilgstoši gulošiem pacientiem rodas nopietni izgulējumi. Slimnīcas vadītājs ir pārliecināts, ka pašreizējais apstākļos šāda specializēta medicīnas iestāde reģionā ir ļoti nepiecie-

šama, un valdībai arī turpmāk būtu jānodrošina tās pastāvēšana. «Mums ir pietiekami darbinieku – ārstu, medicīnas māsu un māsu palīgu, lai sniegtu nepieciešamos pakalpojumus un aprūpētu pacientus visu diennakti,» apgalvo V.Krimans.

Drošības sajūtas nav

Lai gan slimnīca sniedz paliatīvās aprūpes pakalpojumus un uzņem pacientus, istas drošības par nākotni tomēr nav. Līgums noslēgts un finansējums piešķirts tikai oktobrim un novembrim. Taču līdzīgā situācijā ir visas Latvijas slimnīcas.

«Mūsu nelaime ir tā, ka neko nevaram plānot,» teic iestādes vadītājs. «Labi, ka valdība spēja atrast papildus vēl 25 miljonus latu veselības aprūpes nozarei. Tagad zinām, ka nauda mums būs arī līdz gada beigām – novembrim un decembrim. Šāda nenoteiktība un šie *saraustītie* līgumi uz dažiem mēnešiem ir visu gadu. Tas ir haoss, kura dēļ nepārtraukti atrodamies kā uz naža asmens.»

Pieņemot krīzes apstākļus un iekšējo līdzekļu apjomu, Līvānu mediķi strādā, lai gan slimnīcas vadība tomēr nobažījies, vai būs iespējams segt sakrājušos parādus, kas radušies iepriekšējo līgumu nepietiekamā finansējuma dēļ.

Pacientu maksa

V.Krimans informēja, ka pašlaik Līvānu slimnīcā pacientiem noteikta maksa piecu latu apmērā par diennakti. Sociālā drošības tīkla stratēģijas ietvaros no 1. oktobra trūcīgām personām pare-

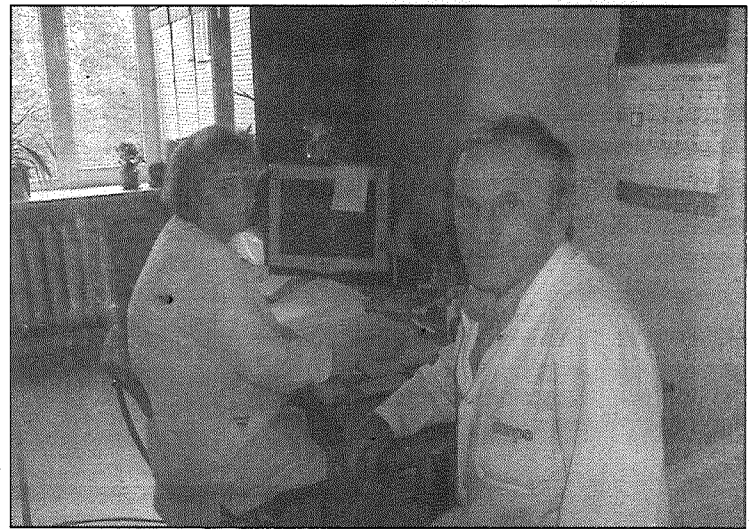
dzēti būtiski atvieglojumi veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai – nav jāmaksā pacienta iemaksa. Iestājoties slimnīcā, protams, nepieciešama attiecīgā izziņa, ko izsniedz katras pašvaldības sociālais dienests.

Ģimene vai persona atzīstama par trūcīgu, ja tās ienākumi uz katru ģimenes locekli pēdējo triju mēnešu laikā nepārsniedz 50% no attiecīgā gada 1. janvārī spēkā esošās minimālās darba algas valstī. Šobrīd tie ir 90 latu. Lai varētu saņemt sev nepieciešamos atvieglojumus un atbalstu, trūcīgie iedzīvotāji tiek aicināti laikus iesniegt nepieciešamos dokumentus izziņu saņemšanai (2009. gada 3. marta MK noteikumi nr. 214 «*Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu*» – red.).

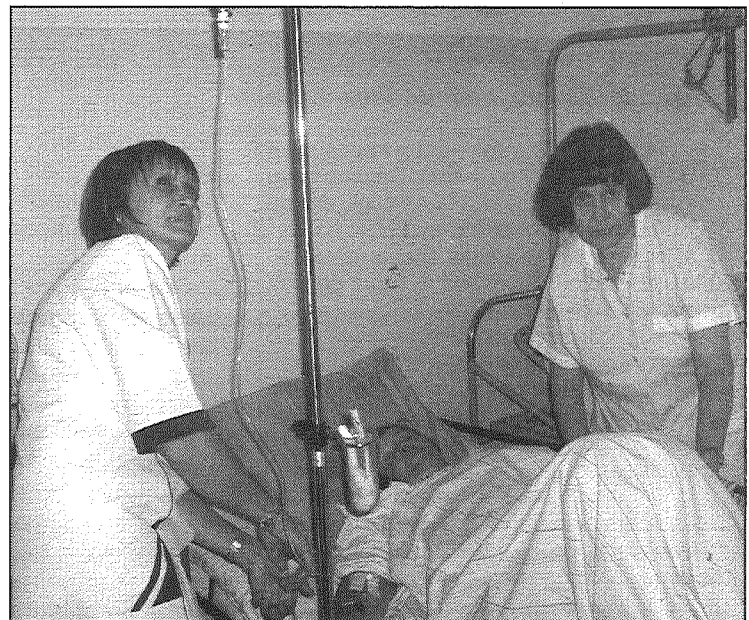
No Rēzeknes līdz Aizkrauklei

Līvānu slimnīcas paliatīvās aprūpes nodaļas vadītājs Levs Troškova atzina, ka nodaļas slēgšana pašreizējais ekonomiskajos apstākļos būtu noziegums attiecībā pret cilvēkiem, kuriem nav naudas un līdz ar to arī citu iespēju ilgstoši ārstēties. Tas attiecas gan uz hroniskām terapeitiskām kaitēm, gan onkoloģisko saslimšanu un pēcinsulta gadījumos, kad pacientam, lai stāvokli stabilizētu, kādu laiku (iespējams, vairākas nedēļas un pat mēnešus) jāuzturas mediķu uzraudzībā.

Līvānos nodaļas pakalpojumus izmanto slimnieki ne tikai no apkārtnējiem, bijušā Preiļu rajona, novadiem, bet arī tālākām vietām, piemēram, Pļaviņām, Jēkabpils, Daugavpils, Rēzeknes un pat Aiz-

● Līvānu slimnīcas paliatīvās nodaļas vecākā māsa Skaidrīte Ozoliņa (no kreisās) un nodaļas vadītājs Levs Troškova ir pārliecināti, ka nodaļas personāls ir profesionāls un spēj palīdzēt vissarežģītākajos gadījumos. Foto: A.Šnepsts

● Visiem nodaļas pacientiem ikdienā nepieciešamas procedūras un injekcijas, ko veic procedūru māsa Tatjana Gavrilova (no labās) un dežurmāsa Ināra Kokina.

kraukles. Interese par nodaļas sniegtajiem pakalpojumiem arvien pieaug. Praktiski ik dienas tiek saņemti telefona zvani no personām, kuras apjautājas par iespējām nodot prasmīgo speciālistu aprūpē savus smagi slimos tuviniekus. Nodaļas palātas ir piepildītas, vairāk par 35 līdz 38 slimniekiem nevaram uzņemt, atzīst ārsts.

Personāls strādā ar pārslodzi

Tie, kam ir bijusi saskare ar paliatīvās nodaļas darbu specifiku, zina, cik smags un nogurdinošs darbs ir medicīniskajam personālam. Ja Latvijā tiktu ievēroti Eiropas Savienības standarti, vienai medicīnas māsai un viņas palīdzībai nedrīkstētu būt vairāk kā četri līdz pieci aprūpējamie. Līvānos darbiniecēm jātiek galā ar daudzārt lielāku pacientu skaitu. Ļ. Troškova stāsta, ka, piemēram, Rīgā specializētajā onkoloģiskajā centrā darbinieku uz noteiktu slimnieku skaitu ir attiecīgi trīskārt vairāk nekā Līvānos. Tas nozīmē vien to, ka medicīniskais personāls ikdienā strādā ar pārslodzi.

«Māsiņas un viņu palīdzes ir nepārtrauktā darbībā. Tā kā lie-

lākā daļa slimnieku ir guloši, viņiem jāpalīdz pagriezties uz sāniem, viņi ir jānomazgā, jāpalīdz paēst. Diemžēl daļai tuvinieku nemaz nav vai arī viņi dzīvo tālu un nevar palīdzēt aprūpē,» stāsta ārsts.

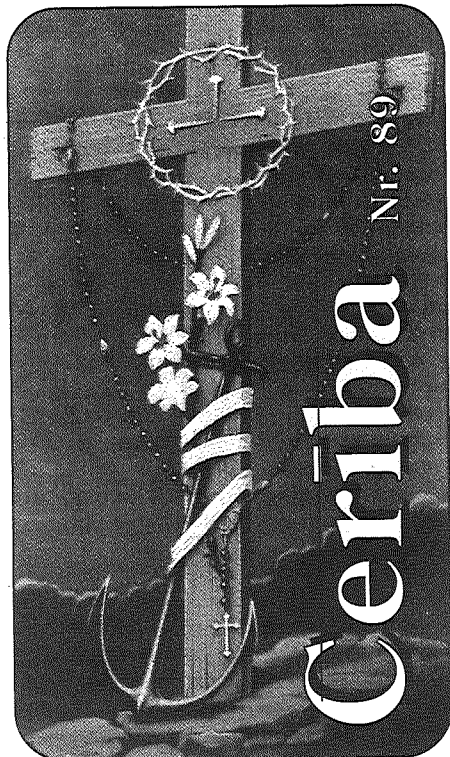
Viņš atzīst, ka nepietiekamā finansējuma apstākļos ir problēmas iegādāties arī nepieciešamos medikamentus. «Zāļu cenas ir vienkārši astronomiskas, dažiem medikamentiem pēdējā gada laikā tās ir pieaugušas vairākkārt.»

«To, ka slimnīca un pacienti nonāks šādos apstākļos, pirms gada nevarējām nosapņot ne vislaunākajos murgos,» atzīst ārsts Levs Troškova. «Es saprotu, ka reforma veselības aprūpē bija nepieciešama, taču tā nedrīkst notikt uz visslimāko un bezpalīdzīgāko pacientu rēķina.» Pašlaik gan ārsts, gan pārējie nodaļas darbinieki un slimnīcas vadība cer, ka Veselības ministrija un valdība nākamā gada valsts budžetā atradīs nepieciešamos līdzekļus un tādā veidā ļaus paliatīvās nodaļas pacientiem viņu visgrūtākās dienas vadīt aprūpētiem.

L.Kirillova

● Pacietīgas, iejūtīgas un ļoti miļas – tā pacienti raksturo medicīnas māsu palīdzes Valentīnu Ivanovu (no labās) un Liju Lubarti. No viņu rokām katrs ēdiens garšo lieliski.

Oktobris – Rožukroņa mēnesis Baznīcā

Oktobris ir īpašs mūsu Kunga Mātes godināšanas laiks. Šis mēnesis iezīmē Dieva tautas mīlestību uz Jaunavu Mariju, un šī mīlestība tiek apliecināta ar Rožukroņa lūgšanu.

Rožukroņa lūgšanu ar pilnām tiesībām var dēvēt par tautas lūgšanu, jo tā ir atstījusies pamazām, reizē spontāni un reizē apzināti. Rožukroņa lūgšanas elementus var atrast jau pie tuksnešu tēviem, taču ar laiku, tai pilnveidojoties, šī lūgšanas forma tika saistīta ar dominikāņu ordeni un svēto Dominiku. Taču tam, šķiet, vairāk ir leģendārs raksturs.

Savukārt pašas Rožukroņa lūgšanas iedzīvināšanā un popularizēšanā ticīgo vidū lieli nopelni ir svētajam Dominikam, kā arī svētajam Bernardam. Viduslaikos esot bijusi tradīcija izgreznot Dievmātes statujas ar rožu virtenēm, jo karaliskais rozēs zieds simbolizēja lūgšanu. Pēc kāda laika šis ziedu virtenes pārtapa lūgšanu krellēs, kuras tādējādi arī nosauca par «Rožukroni».

Kāpēc par Rožukroņa mēnesi tiek dēvēts tieši oktobris? Viduslaikos, kad Eiropai draudēja lielas briesmas, tieši pateicoties Rožukroņa lūgšanas spēkam, tika sakauta turku armijas flote Lepanto kaujā. Vēsturnieki uzskata, ka daļēji šo uzvaru var izskaidrot ar jaunu kara kuģu izmantošanu, kurus īpaši šai kaujai uzbūvēja Venēcijā. Taču visi ir vienprātis, ka tas tomēr bija īsts brīnums, jo pretinieka pārspēks bijis vairākkārtīgs. Pēc uzvaras, patecībā par Jaunavas Marijas palīdzību, 1571. gada 7. oktobrī pirmo reizi Baznīcā tika svinēti Rožukroņa lūgšanas svētki. Vēlāk pāvests Klements IX šo lūgšanas veidu izplatīja visā Baznīcā patecībā par gaļīgu uzvaru pār turkiem Belgradā.

Rožukronis ir sava veida Evaņģēlija Labās vēsts kopsavilkums. Tā ir apceres un lūgumu lūgšana, pateicoties kurai, mēs ejam Marijas skolā, lai kopā ar viņu iepazītu Jēzu Kristu. Lūgšanas «Esi sveicināta,

Marija» vārdu formā esam aicināti apcerēt svarīgākos Jēzus dzīves notikumus. Tādā veidā šī lūgšana mūs ievēd dziļā vienībā ar Jēzu, jo, godinot Māti, mēs uzlūkojam, iemīlam un pielūdzam viņas Dēlu. Rožukronis ir lūgšana, kas jāatklāj nemīgi no jauna, tas ir ceļvedis, kas ļauj labāk iedziļināties Kristus dzīves un kalpošanas noslēpumos.

«Rožukronis arī nupat iesāktajā trešajā tūkstošgadē joprojām paliek ļoti nozīmīga lūgšana, kas paredzēta, lai nestu svētuma augļus... Ar Rožukroni kristīgā tauta iet Marijas skolā, lai ļautu sevi ievest Kristus Vaiga skaistuma apcerē un Viņa mīlestības dziļuma atklāsmē.»

Pāvests
Jānis Pāvils II

Lūgties Rožukroni nav nekas cits, kā kontemplēt (iedziļināties Dieva vārdā un darbos, red.) Jēzu kopā ar Mariju, tā teicis pāvests Jānis Pāvils II. Lai šī lūgšana īpašā veidā tiktu ieteikta un no jauna tiktu atklāta tās vērtība, šis pāvests laikposmā no 2002. gada oktobra līdz 2003. gada oktobrim nodēvēja par Rožukroņa Gadu, uzsverot, ka uz šādas iniciatīvas nepieciešamību norāda dažādas reflexijas. Viena no tām ir fakts, ka patreizējā vēsturiskajā un teoloģiskajā kontekstā rožukronim draud nepamatota tā vērtības samazināšana, un tas reti tiek ieteikts jaunatnei.

Tomēr vissvarīgākais motīvs, lai mudinātu ticīgos lūgties Rožukroni, ir tas, ka mūsdienu kultūrā, neskatoties uz tik daudzām pretrunām, no jauna rodas nepieciešamība pēc garīguma. Bieži vien šī nepieciešamība pēc garīguma tiek rosināta citu reliģiju ietekmē. Tāpēc vairāk kā jebkad ir jāaicina kristīgās kopienas kļūt par «patiesām lūgšanu skolām».

Vienlīdz steidzama nepieciešamība pēc pūlēm un lūgšanām parādās arī citā mūsu laiku kritiskajā punktā – kāda ir ģimene, sabiedrības pamatšūniņa, ko ideoloģiskajā un praktiskajā sfērā arvien vairāk apdraud spēki, kuri mērķē tās vienotībai un kuri modina bažas par šī pamata un neatņemamās institūcijas nākotni, un līdz ar to – par visas sabiedrības likteni. Tāpēc savā Apustuliskajā vēstulē «Rosarium Virginis Mariae» (2002. gada 18. oktobrī) pāvests Jānis Pāvils II uzsvēra, ka atgriešanās pie Rožukroņa lūgšanas kristīgajās ģimenēs, ģimeņu pastorālā darba ietvaros, jābūt sekmīgai palīdzībai, lai novērstu šīs mūsu laikmetam raksturīgās krīzes postošo iedarbību.

Tāpēc atsauksimies Baznīcas aicinājumam šo mēnesi veltīt Rožukroņa lūgšanai gan dievnamā, gan mājās, lai mūsu draudzes un ģimenes kļūtu par «patiesām lūgšanu skolām»! Lai nāk bagātīgas žēlastības pār mūsu ģimenēm un lai svētgā mums šis mēnesis, padziļinot draudzību ar Kristu un Viņa Māti Mariju!

Priesteris
A. Bernāns

Lūgšana

Slavēsim Kungu, godinot Viņa svēto Māti!

Marija, maigā Jaunava, māci mums mīlēt Dievu, kā tu mīlēji Viņu – savu Dēlu un savu Kungu, šūpulī liktu savas miesas augli, eņģeļu pagodinātu debesspulku Dievu...

Lai mūsu mīlestība kļūst līdzīga tavai mīlestībai pret Viņu, tikpat svēta, tikpat patiesa un pašāvivības pilna.

Māci mums sasniegt mīlestības virsotni, ko Dievs ļāva sasniegt tev, tavai pazemībai.

Dievmāte, Rožukroņa Karaliene, zemes un Debess, cilvēku un ikvienas radības Karaliene!

Karaliene un Māte, ļauj arī mums piedzīvot to, kā Dieva prāts pārņem cilvēka gribu un kā Dieva miers piepilda cilvēka sirdi.

Māci mums apjaust to, cik ļoti Dievs vēlas būt kopā ar cilvēku un ka cilvēkā ir likta Dieva mīlestība.

Amen

Rēzeknes – Aglonas diecēzē sākas nemitīga Vissvētākā Sakramenta adorācija

Ar Viņa Eminences kardināla Jāņa Pujata un visu Latvijas bīskapu svētību 1. oktobrī Liepājā sākas nepārtraukta adorācija nodomā par Latvijas garīgo atdzimšanu, ekonomisko grūtību pārvarēšanu – ļaunuma, negodīguma, savtīguma uzvarēšanu, par visiem, kurus nospiež slimības, trūkums un vientulība, par visām ģimenēm, par žēlsirdību un mīlestību cilvēku vidū.

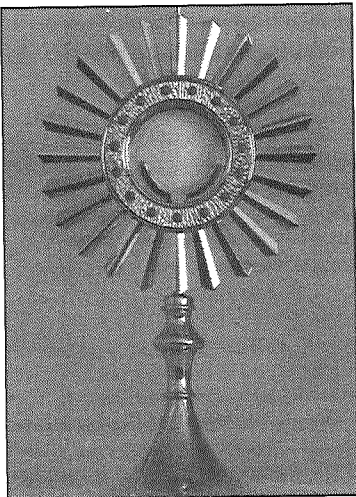
21. oktobrī nepārtraukta Vissvētākā Sakramenta adorācija sāksies arī Rēzeknes – Aglonas diecēzes draudzēs, pārņemot stafeti no Rīgas Kristus Karaļa un Rīgas svētās Trīsvienības draudzes.

Vissvētākā Sakramenta adorācijas kārtība

Rēzeknes dekanātā – 21. oktobrī no pulksten 7.00 – 10.00 Rēzeknes Jēzus Sirds katedrālē; no pulksten 10.00 – 13.00 Rēzeknes Sāpju Dievmātes draudze; no pulksten 13.00 – 16.00 Bērzgales draudze; no pulksten 16.00 – 19.00 Rozentovas draudze; no pulksten 19.00 – 22.00 Kaunatas draudze; no pulksten 22.00 – 22. oktobra pulksten 1.00 Ciskādu draudze; no pulksten 1.00 – 4.00 Dričānu draudze; no pulksten 4.00 – 7.00 Stoļerovas draudze.

Ludzas dekanātā – no 22. oktobra pulksten 7.00 – 23. oktobra pulksten 7.00.

Dagdas dekanātā – no 23. ok-

tobra pulksten 7.00 – 24. oktobra pulksten 7.00.

Krāslavas dekanātā – no 24. oktobra pulksten 7.00 – 25. oktob-

ra pulksten 7.00.

Daugavpils dekanātā – no 25. oktobra pulksten 7.00 – 26. oktobra pulksten 7.00.

Līvānu dekanātā – no 26. oktobra pulksten 7.00 – 27. oktobra pulksten 7.00.

Preiļu dekanātā – no 27. oktobra pulksten 7.00 – 28. oktobra pulksten 7.00.

Varakļānu dekanātā – no 28. oktobra pulksten 7.00 – 29. oktobra pulksten 7.00.

Nautrēnu dekanātā – no 29. oktobra pulksten 7.00 – 30. oktobra pulksten 7.00.

Vīlakas dekanātā – no 30. oktobra pulksten 7.00 – 31. oktobra pulksten 7.00.

Aglonas dekanātā – no 31. oktobra pulksten 7.00 – 24.00.

Tuvāka informācija iegūstama pie draudžu prāvestiem.

BAZNĪCAS ZIŅAS

Apustuļa Pāvila kaps

Vatikāns noslēdzis gadu, kas bija veltīts apustulim Pāvilam. Šajā sakarā tika paziņoti arheoloģisko pētījumu rezultāti.

Atbilstoši tradīcijai Pāvils ticis apglabāts vienās katakombās ar Pēteri *Via Apia* tuvumā. Vēlāk Pāvila mirstīgās atliekas pārvestas uz baziliku, kas uzcelta viņa godam – *Basilica di San Paolo fuori di mura*.

Gadsimtiem ilgi kristieši ticēja, ka Pāvils apglabāts zem altāra, taču tikai 2006. gadā Vatikāna arheologi varēja pārbaudīt šo reliģiskās tradīcijas patiesību, izmantojot zinātniskas metodes.

Pāvests Benedikts XVI pastāstīja, ka sarkofāgā ticis izurbts neliels caurums, pa kuru varēja redzēt augstas kvalitātes purpura pārklāju, kas caurausts ar zeltu, kā arī līnu audumu zilā krāsā. Sarkofāgā atrasti arī viraka gabaliņi, kā arī neliels kaula fragments, kas, pārbaudot ar C14 metodi, izrādījies piederošs pirmajai vai otrajai gadsimta dzīvojušam cilvēkam.

Vienlaikus vienā no Romas katakombām atrasta arī vecāka freska, kas attēlo Pāvilu. Izmantojot lāzertehniku, arheologiem izdevās atšifrēt sienas gleznojumu, kas attēlo vīru ar grumbainu pieri un melnu bārdu, kurš redzams uz sarkana fona, ietverts dzeltenā oreolā. Šīs freskas vecums tiek datēts ar trešo gadsimtu. Nav izdevies tieši konstatēt Pāvila nāves brīdi, bet ir droši zināms, ka viņš mira mcekļa nāvē pirmā gadsimta 60. gadu vidū.

Ezeru Karalienes – Dievmātes kronēšanas svinības

Braslavas pilsēta, kas atrodas Vitebskas diecēzē Baltkrievijā pie Latvijas un Lietuvas robežas skaistu ezeru ielokā, augsta nogalē piedzīvoja svinīgus svētkus. Šajā pilsētā ieradās daudzi viesi, kurus sirsnīgi bija ielūdzis Vitebskas diecēzes bīskaps Vladislavs Blins, lai piedalītos Ezeru Karalienes – Dievmātes kronēšanas svinībās. Svētku dievkalpojumu vadīja pāvesta Benedikta XVI nozīmētais sūtnis Ķelnes kardināls Joahims Meisners. Koncelebrā piedalījās 25 bīskapi un 280 priesteri no Baltkrievijas, Latvijas, Lietuvas, Ukrainas, Krievijas, Kazahstānas, ASV, Vācijas, Anglijas, Francijas, Itālijas un Polijas.

Kardināls J.Meisners kronēja ar pāvesta kroni Jaunavas Marijas attēlu, kas bija novietots uz jahtas, kura bija simboliski noenkurota altāra priekšā. Dievkalpojumā piedalījās ap 10 000 svētcēlnieku.

TUVĀKAJAM IR JĀPALĪDZ, TIKAI NE GRĒKOT.

Steigsimies palīdzēt dvēselēm šķīstītavā!

Novembrī, kad koki nokrīt lapas un dienas paliek īsākas, bet vakari garāki, Baznīca aicina mūs padomāt par dzīves trauslumu, dvēseles nemirstību un to, kas mūs sagaida pēc nāves.

Bībele saka: «Cilvēka dienas kā nopļauta zāle, viņš nozied līdzīgi puķei uz lauka.» (Ps 103, 15) Tā ir patiesība, ka dzīve ātri paiet, ka viss ir īslaicīgs un nepastāvīgs, bet mūžīgs ir tikai Dievs.

Svētajos Rakstos ir teikts, ka uzreiz pēc nāves notiek atsevišķā tiesa. Kas mirst zēlasības stāvoklī, tas uzreiz ieiet Debesu svētlaimē, bet, kas nomirst nāvīgā grēka stāvoklī, nenozēlojot un nepieņemot Dieva mīlestību, tas uz mūžiem paliek šķirts no Dieva. Katoliskās Baznīcas katehisms par šķīstītavu māca: «Tie, kas mirst Dieva šķīstītavā un draudzībā, bet nav pilnībā šķīstīti, lai gan viņiem ir nodrošināta mūžīgā pestīšana, pēc nāves izcieš šķīstīšanu, lai iegūtu svētumu, kas nepieciešams ieiešanai Debesu priekšā.» (KBK, 1030) Tāpēc Baznīca ar lielu godbijību ir izturējusies pret mirušo piemiņu jau no pašiem pirmsākumiem, aizlūdzot par viņiem, īpaši sv.Misē.

Svētā tēva Pio, slavenā stigmātiķa, biogrāfijā mēs lasām par sekojošu notikumu. 1917. gada rudens vakarā tēvs Pio uz brīdi apstājās pie kamīna, lai sasildītos. Kad apsēdās, lai nedaudz atpūstos, viņš kā parasti lūdzās rožukroni. Vienā mirklī viņš

ieraudzīja kādu tēlu ar kapuci galvā. «O, kas tu esi?», jautāja pārsteigtais tēvs Pio. «Esmu mūks, kas traģiski gāja bojā, un tagad man vajag gandarīt šķīstītavā par saviem grēkiem.» Tēvs Pio apsolīja par viņu lūgties nākamās dienas rīta sv.Misē.

Sv.Faustīnes Kovaļskas «Dienasgrāmatā» mēs lasām: «Reiz es jautāju Jēzum, par ko man vēl jālūdzas. Jēzus atbildēja, ka nākamajā naktī Viņš man to paziņos. Es ieraudzīju sargeņģeli, kurš man lika sekot viņam. Kādā mirklī atrados miglainā vietā, to piepildīja uguns liesmas un tajās – liels daudzums cietēju dvēseļu. Tās dedzīgi lūdzās, bet viņām pašām no tā nebija nekāda labuma, jo tikai mēs, dzīvie, varam viņām palīdzēt. Liesmas, kas dedzināja viņas, mani neskāra. Mans sargeņģelis nepameta mani ne uz mirkli. Es jautāju dvēselēm, kā dēļ tās cieš visvairāk. Un tās vienprātīgi atbildēja, ka vislielākās ciešanas – no ilgām pēc Dieva.

Es redzēju Dievmāti, Viņa apmeklēja dvēseles šķīstītavā. Dvēseles Mariju sauca par «Jūras Zvaigzni». Viņa tām dod veldzi. Gribēju vēl parunāt ar dvēselēm, bet sargeņģelis deva zīmi, ka jāiet projām. Izgājām laukā un es sadzirdēju iekšēju balsi, kas man teica: «Mana zēlsirdība to negrib, bet taisnība pieprasa.»» (nr. 20)

Māsa Faustīne apraksta arī šādu notikumu. «Reiz naktī pie manis atnāca kāda mūsu māsa, kura bija mirusi pirms diviem

mēnešiem. Tā bija pirmā kora māsa. Es ieraudzīju viņu briesmīgā stāvoklī: visa kvēlo, seja sāpēs saviebta. Mana dvēsele tricēja un, nezinādama, kur cieš māsa – šķīstītavā vai ellē – es divkārtēju savas lūgšanas par viņu. Nākamajā naktī viņa atkal atnāca, bet es viņu ieraudzīju vēl ļaunākā stāvoklī: briesmīgā ugunī, seja bija izmisums. Biju pārsteigta, ka pēc manām lūgšanām viņa izskatījās vēl briesmīgāk, un es jautāju: «Tev nepalīdzēja manas lūgšanas?» Viņa atbildēja, ka ne, manas lūgšanas bijušas citām dvēselēm par labu. Tad es teicu, ja manas lūgšanas nepalīdz, tad lai vairs nenāk pie manis. Un viņa uzreiz pazuda. Es tomēr nepārtraucu lūgties. Pēc kāda laika viņa naktī atkal atnāca pie manis, bet jau citādā stāvoklī. Viņa vairs nebija ugunī, viņas seja staroja, acis mirdzēja prieks, un viņa teica, ka man ir patiesa mīlestība uz tavāko, ka manas lūgšanas daudzām citām dvēselēm bijušas par labu, un rosināja mani nepārtraukt lūgties par dvēselēm, kuras cieš šķīstītavā. Cik brīnišķīgi ir Dieva lēmumi!» (nr. 58)

Tāpat Baznīca, atsaucoties uz dažiem Svēto Rakstu tekstiem, iesaka arī zēlsirdības dāvanas, atlaidas un gandarīšanas darbus mirušo labā.

Sv.Jānis Hrizostoms vienā no savām homilijām aicina lūgties par mirušajiem: «Palīdzēsim viņiem un pieminēsim viņus. Ja ļjaba dēli tika šķīstīti viņu tēva upura dēļ

(sal. Īj.1,5), kāpēc gan lai mēs šaubītos, vai mūsu upuri par mirušajiem nesīs viņiem kādu mierinājumu? Nevilcināsimies sniegt palīdzību tiem, kas ir aizgājuši no šīs pasaules, un upurēt savas lūgšanas un gandarīšanas darbus par viņiem.»

Pārdomas par mūžību un lūgšanas par mirušajiem ļauj saprast nāvi nevis kā dzīves beigas un iznīcību, bet gan kā jaunu dzīvi ar Dievu un Dievā. Steidzoties palīgā dvēselēm šķīstītavā, mēs apliecinām ticību tam, ka Dieva bezgalīgā mīlestība un zēlsirdība ir stiprāka par nāvi. Jēzus mums ir atklājis Tēva gribu, kurš vēlas ikvienu, kas tic Dēlam, pieņemt Debesu Valstībā un dāvēt tam mūžīgo dzīvi.

«Mūžīgais Tēvs, raugies ar zēlsirdības pilnām acīm uz dvēselēm, kas cieš šķīstītavā, un Kristus rūgto ciešanu un Viņa Vissvētās Sirds rūgto ciešanu dēļ esi zēlsirdīgs tiem, kurus Tu tagad uzliko ar savu taisnīgo skatienu. Mēs Tevi lūdzam: raugoties uz šīm dvēselēm, atceries sava

mīļotā Dēla, mūsu Kunga, Jēzus Kristus, brūces, jo Viņa zēlsirdība atceļ sodu, kas pēc taisnības būtu jāsaņem.» (nr.1227)
Priesteris A.Ševels, MIC
«Katōļu Dzeive», 2008., nr.10

Pateicībā Dievam uzcēla ceļmalas krustu

4 oktobrī, Rožukrona mēneša sākumā, Livānu novada Rožupē pulcējās apkārtējie ļaudis, lai ar lūgšanām un garīgām dziesmām suminātu Jēzu Kristu un Jaunavu Mariju pie jaunuzcēlta ceļmalas krusta. Tam rasta skaista vieta kreisajā pusē Vanagu ceļa malā aiz jaunā tilta.

Nekad iepriekš šajā vietā ceļmalas krusta nav bijis. Parasti maijā, kad ticīgie pie krustiņiem pulcējas uz tradicionālajiem dziedājumiem, rožupieši gāja tālāku ceļa gabalu, kur pie Preiļu – Livānu šosejas atrodas cits krusts. Daudziem vecākiem cilvēkiem tāds ceļa gabals bija par tālu un grūtu.

Par to, kāpēc šāda katolīcīgo tikšanās un lūgšanu vieta ierīkota upes krastā, pastāstīja Rožupes iedzīvotājs Aloīzs Trups. Viņš ir tas, pateicoties kura pūlīņiem, uzbūvēts jaunais krusts.

Dzīlā pateicībā Dievam, ka viņš man devis tik garu mūžu, pasargājis no slimībām, ka esmu spējīgs saglabāt spēku un mundrumu, pirms laika apņēmos izgatavot un uzstādīt ceļmalas krustu — tā par savu ideju teic sirmās rožupietis. Būvmateriālus Aloīza kungs iegādājies par savu naudu, tēsis, ēvelējis, naglojis arī pats. Tāpat sameklējis un iegādājies arī krucīksu, ko piestiprināt pie krusta. Vienīgi tad, kad jau vajadzējis krustu pacelt nodomātajā vietā un nostiprināt, nācies lūgt palīgā kaimiņus. Tagad krustam apkārt jau ir glīta no koka latīnām veidota sētiņa, laukumīņš nobruģēts, lai pavasaros un rudenos, kad liets, pamats būtu sauss un stingrs. Izgatavots un novietots arī galdiņš pie krusta, lai būtu kur droši uzlikt vāzes ar ziediem un aizdedzināt sveces.

Aloīzs Trups pastāstīja, ka esot dzimis, bērniņu un jaunības gadus pavadījis Rudzātos. Taču 1949. gada 25. martā, tāpat kā ļoti daudziem citiem latviešiem, arī viņa

● 4. oktobrī pulksten 14.00 Rožupes iedzīvotāja Aloīza Trupa izgatavotais un uzbūvētais ceļmalas krusts tika svinīgi iesvētīts. Tas atrodas labā un skaistā vietā – upes krastā, tuvu dzīvojamām mājām. Turpmāk ticīgajiem vairs nevajadzēs mērot lielu ceļa gabalu, lai lūgtos un dziedātu garīgās dziesmas.

ģimenei nav pagājušas karām komunistiskā režīma represijas. Toreiz jaunajam vīrietim nācies atstāt dzimto pusi, pamest jaunuzcelto dzīvojamo māju, kurā nupat grasījies pārcelties uz dzīvošanu. Sekoja izsūtījuma gadi Sibīrijā, Tomskas apgabalā. Tikai 1954. gadā Aloīza kungs atgriezās Latvijā, taču ne dzimtajās mājās – tur viņam bija liegts apmesties.

Aloīzs Trups darba mūža lielāko daļu aizvadīja kādreizējā kolhozā «Sarkanā Ausma», kur 25 gadus

strādāja par brigadieru. Vēlāk dēls pierunājis pārcelties uz Rožupi, kur dzīvojis pats. Aloīza kungs nopircis dzīvojamo māju un, kamēr vēl pastāvējuši kolhozi, trīs gadus nostrādājis par brigadieru arī jaunajā dzīvesvietā.

Pēc dažām dienām, 23. oktobrī, Aloīzs Trups uzsāks dzīves astoņdesmit astoto gadu. Vai tas nav pietiekams iemesls, pateikties Dievam? Gribu, lai pēc manis paliek kāda skaista piemiņa, viņš stāstīja.

BAZNĪCAS ZIŅAS

Piecu svētīgo kanonizācijas svinības

«Jaunie svētie vēltja savu dzīvi Kungam. Šo piecu ticīgo svētums, varbūt dvēseliski grūti saprotams, liecina par to, ka savas dzīves centrā viņi nelika paši sevi, bet dzīvoja saskaņā ar Evaņģēliju, ejot pret straumi,» — teica pāvests Benedikts XVI 11. oktobrī Sv.Pētera bazilikā kanonizācijas svinībās, pasludinot par svētiem piecus ticīgos.

Altāru godā tika paaugstināti Varšavas metropolīts, Jaunavas Marijas ģimenes franciskāņu māsu kongregācijas dibinātājs, bīskaps Zigmunds Ščensnijs Felīnskis; spāņu tautības dominikāņu priesteris Francisks Kolls Gvītars; cisterciešu ordeņa brālis Rafaels Arnaizs Barons; beļģu misionārs Jozefs Damiāns de Veusters un franču klostermāsa Marija no Krusta.

Varšavas metropolīts Zigmunds Ščensnijs Felīnskis bija dziļas ticības un dedzīgas mīlestības liecinieks Polijas Baznīcai un tautai grūtā laikā. Bīskaps īpaši rūpējās par Pēterburgas Garīgās Akadēmijas audzēkņu, nākamajiem priesteru, garīgo formāciju. Katrā dzīves situācijā viņš pilnībā palāvēs uz Dievu.

Dominikāņu tēvs Francisks Kolls Gvītars ir 19. gadsimta sprediķotājs un rekolekciju vadītājs. Viņa evaņģelizācijas darba akcenti bija Izlīgšanas sakraments, Euharistijas mīlestība un intensīva lūgšana. Sprediķotājs spēja atvērt cilvēku sirdis, jo sludināja to, ko pats savā sirdī piedzīvoja – mīlestību pret Kristu.

Cisterciešu ordeņa brālis Rafaels Arnaizs Barons nomira 27 gadu vecumā un tiek uzskatīts par vienu no pagājušā gadsimta lielākajiem mistiķiem. Mīlestības dzīve... Tas ir vienīgais mūsu dzīves iemesls, visis iziet no Dieva mīlestības – tā savulaik rakstīja jaunais svētais.

Franču kolstermāsa Marija no Krusta, laicīgā vārdā Žanna Jugana, dzīvoja reliģiskās atmodas laikā. Revolūcijas izpostītajā zemē viņa nodibināja neskaitāmas nabagu un veco ļaužu patversmes. Viņa tiek dēvēta par nabagu māti.

Starp pieciem jaunajiem svētajiem ir arī lepras slimnieku apustulis, misionārs Havaju salās, tēvs Jozefs Damiāns de Veusters no Beļģijas. Dzīves pēdējos četrus gadus viņš bija spītīgais spītīgo vidū. Lai sekotu Kristum, tēvs Damiāns ne tikai atstāja dzimteni, bet arī atdeva savu dzīvību par citiem.

Atvērts logs uz pāvesta pilsētu

Atvērts logs uz pāvesta pilsētu – tā tiek saukta Vatikāna valsts administrācijas interneta mājaslapa, kas izveidota 2007. gada 19. jūlijā. Katru dienu to apmeklē gandrīz 3000 cilvēki.

Vislielāko interesi rada tiešsaistes video. Ar vairāku webkameru starpniecību iespējams vērot skatus no Sv.Pētera bazilikas, laukuma, Vatikāna dārzēm, Kastelgandolfo, Bernīni kolonādēm, pāvesta Jāņa Pāvila II kapa. Visbiežāk apmeklēta ir Filatēlijas un numismātikas biroja sadaļa.

Internetā publicēta plaša informācija par Vatikāna valsts vēsturi, institūcijām, administrācijas struktūrām, plašsaziņas līdzekļiem. Tagad var iepazīties arī ar meteoroloģiskajiem rādītājiem – gaisa temperatūru, spiedienu, mitrumu.

Interneta mājaslapa www.vaticanstate.va darbojas itāļu, franču, angļu, spāņu un portugāļu valodās.

Izstāde, kas veltīta Latvijas mazpulku astoņdesmitgadei

Preiļu 1. pamatskolas muzeja telpās 15. oktobrī tika atklāta Latvijas mazpulku astoņdesmitgadei un Latvijas valsts dibināšanas gadadienai veltīta izstāde, ko sarūpējuši Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieki.

No vēstures

Pirmo reizi vārds «mazpulks» latviešu presē parādījās 1929. gadā, kad laikrakstā «Brīvā Zeme» iespieda amerikāņu rakstnieka Fr. Keisa stāstu «Zem baltzaļā karoga», ko bija tulkojusi rakstniece Ausma Roga. Stāstā saistoši un interesanti attēlota jaunatnes dzīve un darbs mazpulkos, un šis stāsts ieguva plašu atbalsi un interesi Latvijas sabiedrībā.

Pirmās aktivitātes par mazpulku organizēšanu veica toreizējā lauksaimniecības atbalsta organizācija – Latvijas Lauksaimniecības Centrālsabiedrība (LLC). Tika izstrādāti pirmie mazpulku pagaidu noteikumi, jaunās idejas tika intensīvi propagandētas sabiedrībā un presē. 1929. gada 8. novembrī Ezeres sešklasīgajā pamatskolā tika nodibināts pirmais mazpulks ar nosaukumu «Asni».

1930. gadā darbojās jau 16 mazpulki ar 211 dalībniekiem vecumā no 12 līdz 21 gadam. Mazpulcēniem bija iespēja izvēlēties sev interesējošas nozares – jauniešu vidū bija sakņkopji, laukkopji, cūkkopji, putnkopji, zaļu sēkļu audzētāji, ogulāju audzētāji un rožu audzētāji. Ar labām sekmēm, sarīkojot savu ražojumu izstādes, mazpulcēni aizvadīja pirmo darba gadu. 1931. gada 25. februārī LLC pirmajā mazpulku sanāksmē mazpulkiem dāvāja pirmos 12 baltzaļos karogus, kas kopā ar zaļu āboliņa četr-lapīti bija mazpulku simboli.

Mazpulki Latgalē

Lai gan 1935. gadā žurnāls «Mazpulks» rakstīja, ka Latgalē mazpulku kustība neveidojas tik strauji kā citos novados, šis fakts gluži vis neatbilst īstenībai. Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieki noskaidrojuši, ka bijušā Preiļu rajona teritorijā

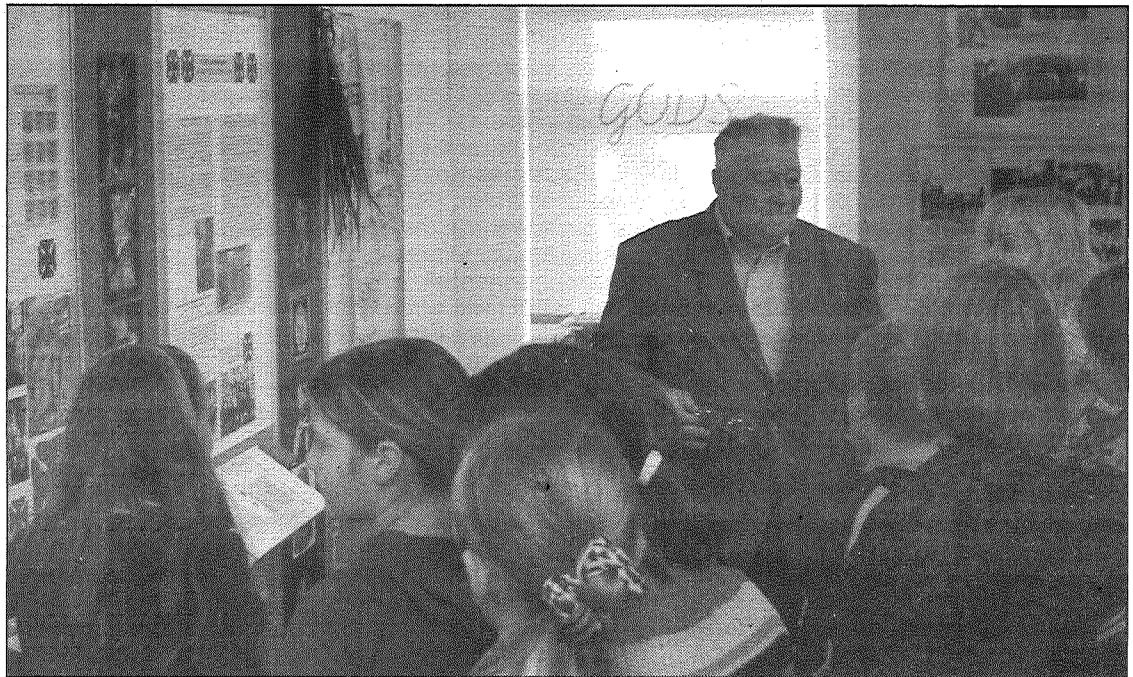
mazpulki toreiz bijuši daudzās pamatskolās. Līdz 1937. gadam jauno lauksaimnieku organizācijas darbojušās Preiļos, Ārdavā, Rušonā, Jersikā, Sutros, Vidsmuižā, Jasmuižā, Kategradē, Rudzātos, Ančkinos, Rimicānos, Zaķišos, Lomos, Anspakos, Kastīrē, Aglonā, Jaunaglonā, Livānos un citviet.

Preiļos pirmais mazpulks nodibināts 1934. gada jūnijā pie Preiļu pagasta sešklasīgās pamatskolas un reģistrēts ar 248. kārtas numuru. Tas nozīmē, ka šogad Preiļu mazpulkam svinama 75. gadadiena. Taču tas nebija vienīgais mazpulks Preiļos. 1937. gada martā pievienojās 1004. Preiļu lauksaimniecības skolas mazpulks. Mazpulku vecākais bija lauksaimniecības skolas toreizējais pārzinis agronoms Jānis Ezerkalns.

Mosties, celies, strādā

Mazpulki bija lauku jauniešu organizācija, kurā darbojās nevis bērni, bet puīši un meitenes, kuri dienās sapņoja kļūt par zinošiem un prasmīgiem lauku sētu saimniekiem, mazpulku gadadienai veltītās izstādes atklāšanā Preiļu 1. pamatskolas audzēkņiem stāstīja viens no kādreizējiem mazpulcēniem Antons Pintāns.

Viņš savulaik kopā ar vecāko brāli bijis 766. Rudzātu mazpulka dalībnieks. Lai gan mazpulkā iestājies īsi pirms Latvijas valstiskās neatkarības zaudēšanas, Pintāna kungs skolēniem pastāstīja gan par to, kā pats darbojies 10 x 10 metrus lielajā lauciņā, kā kopā ar citiem mazpulcēniem piedalījušies mazpulku salidojumā Rīgā, ko interesantu lasījis un uzzinājis mazpulku žurnālā, kas bijis pieejams ikviena jaunā lauksaimnieka mājās, kā darbojušies daudzveidīgajās sporta sekcijās

● Kādreizējais 766. Rudzātu mazpulka dalībnieks Antons Pintāns ar skolēniem dalījās atmiņās par to, kā pagājušā gadsimta trīsdesmito gadu beigās darbojies savā mazpulcēna lauciņā, un mudināja to darīt arī tagadējos skolu jauniešus. Foto: A. Šņepsts

● Mazpulku dalībnieki audzē ne tikai dārzeņus, bet mācās kopt arī dzīvniekus. Preiļu 1. pamatskolas 9. c. klases audzēkne Veronika Golubicka atzīst, ka viņai ļoti patīk truši, tāpēc labprāt nodarbotos ar truškopību.

un piedalījušies sacensībās.

Tagadējiem jauniešiem kādreizējais mazpulcēns A. Pintāns vēlēja augt Latvijai. Tas ir atbilstoši mazpulku devīzei, kas aicina mosties, celties un strādāt.

Ik starpbrīdī Preiļu 1. pamatskolas muzejā aplūkot izstādi ierodas bērni. Viņi aplūko izstādītos priekšmetus, savāktos materiālus. Pedagogi atzīst, ka tā ir laba ierosme atrast sev atbilstošu nodarbošanos darba prasmju pilnveidošanai.

Portreti no augļiem, dārzeņiem, ziediem

Lai izstāde par mazpulku vēsturi būtu interesantāka un raisītu arī skatītāju fantāziju, muzeja darbinieki bija sarūpējuši kāda pirms gandrīz piecīsimt gadiem dzīvojušā itāļu mākslinieka – Džuzepes Arčimboldo – gleznu reprodukcijas.

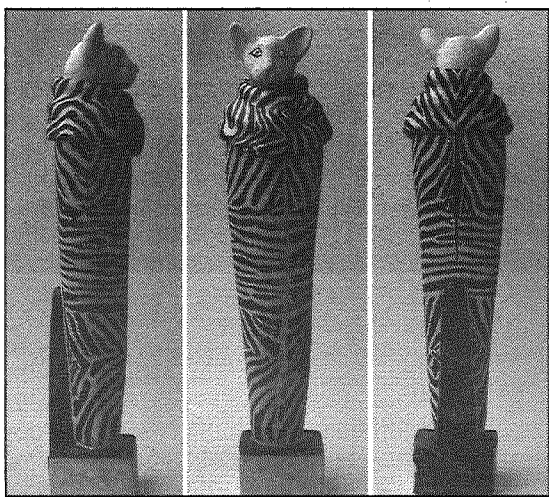
Džuzepe Arčimboldo bija itāļu manierisma gleznotājs, kurš

gleznoja alegoriskus portretus, uz audekla attēlojot dažādus augļus, dārzeņus, ziedus un pat zivis portretējamās figūras formā. Tie ir fantastiski portreti un alegorijas. Mākslinieks gleznoja no augļiem, dārzeņiem, augiem, kustoņiem un cilvēku roku darinājumiem veidotas pārdabiskas galvas un citus tēlus, kas līdzinās klusajām dabām. Arčimboldo darbi ir viens no sirreālistu iedvesmas avotiem un turpina iedvesmot uz radošām nodarbēm jebkuru darboties gribošu cilvēku visā pasaulē.

Par to pārliecinājās arī Preiļu 1. pamatskolas skolēni, gan vērojot slavenā itāļu gleznu reprodukcijas, gan nobaudot portretus, ko no augļiem, ogām un dārzeņiem bija izveidojuši muzeja darbinieki. Aktīvākajiem arī pašiem tika dota iespēja likt lietā fantāziju un izveidot savas gleznas.

L. Kirillova

Ar keramiku cauri laikmetiem

● Ilonas Šaušas izstādes «Nontextile clothes» darba «Kaķa mūmija zebras ādā» no Šana Pola Gotje reprodukcijas.

Latgales mākslas un amatniecības centra izstāžu zālē skatāma Ilonas Šaušas keramikas izstāde «Nontextile clothes». «Latgales podniecība neapšaubāmi ir novada zīmols. Tomēr pēdējos gados uz šīs bāzes ir izveidojusies arī spēcīga un aktīva profesionālo keramiķu paaudze, kura rada jaunu priekšstatu par reģionu, ka šeit ne vien tiek uzturētas pagātnes tradīcijas, bet tiek veidoti arī kvalitatīvi un radoši profesionālās keramikas darbi,» teica mākslas un amatniecības centra tūrisma organizatore Inita Šķelta. «Šogad podniecības un mākslas dienu ietvaros tika

atklāta Ilonas Šaušas keramikas izstāde «Nontextile clothes», kas pašlaik ir atceļojusi uz Livāniem, Latgales mākslas un amatniecības centru, prezentējot darbu sēriju, kas uzbūvējusi pāreju no pagātnes uz tagadni, no reģiona uz reģiona, kas ļauj iedomāties ceļojumu cauri laikmetiem un piederību pasaulei.»

Izstādes autori Ilonu Šaušu interesē kustība, ritms, līnijas, tāpēc māksliniece mēdz veidot daudzfigūru kompozīcijas, kā arī darba ciklus, kas attēlo kādu vēstījumu. Šajā izstādē ir trīs šādas kolekcijas: «Papildinājums Berga pasaules tērpu un modes enciklopēdijai» – «Kaķu mūmijas», «Kabatas, kurās svilpo vējš» un «Kuguāri pastaigā».

Par to, kā tapa izstāde, Ilona Šauša stāsta: «Jau ilgu laiku mana interese ir pievērsusies laikam un tā dažādajām izpausmēm. Šai tēmai jau bija veltīta mana iepriekšējā izstāde «Ūdens, ūdens visapkārt», kurā abstrakti tika apspēlēta ūdens un laika mainīgā daba. Šoreiz pievērsos laikam no cita aspekta, izmantojot reālus dokumentus un to fikcijas, mikšējot patiesību ar izdomājumiem, radot tērpu un to detaļu kolekciju no seniem laikiem līdz mūsdienām. Izstādes centrā – vairākas skulptūras kaķu mūmiju veidolā. Kaķi vienmēr ir bijuši iemīļoti mājdzīvnieki, bet senajā Ēģiptē kaķis bija arī prieka un liksmības dievietes Bastetes simbols, tas arī iedvesmoja kolekcijas tapšanu, kuras sākumā ir kaķu mūmiju prototipi no Ēģiptes Ptolemaja un romāņu perioda, kas noslēdzas ar mūmijām ietērpos, kas varētu būt Īva St. Lorāna, Džordžio Armani, Dolce & Gabbana un Miu Miu radītas.»

Sagatavoja L. Rancāne

Ziedi — vāzēs, gumi — pagrabos

Latvijā dālijas audzē jau kopš 19. gadsimta. Sākotnēji tās bija elitāras puķes, ko stādīja tikai muižu dārzos, taču vienkāršās pavairošanas dēļ šie ziedi ātri vien izplatījās Latvijas laukos. Mūsdienās dālijas ir kļuvušas par interesantu akcentu daudzos dārzos. Lai skaistie ziedi priecētu ne tikai dārzā, bet arī puķu vāzēs istabā, zinātāji ieteic ūdenim piebērt nedaudz citronskābes. Tad ziedi vāzē labi glabāties pat nedēļu. Vēl varot ūdenim pievienot nedaudz etiķa, sāli un cukuru. Cits variants — tikko nogrieztos ziedkābus uz mirkli iemērt vārošā ūdenī, arī tad puķes vāzē ilgi stāv svaigas.

Katram puķu audzētājam ir savi krāši, kā pārzīmošanai sagatavot dāliju gumus, lai līdz pavasarim tie nesapūtu. Daudzi panēmieni ir līdzīgi, citi — visai atšķirīgi.

✓ Kad salnas jau pieteikušās, pie stublājiem vajadzētu nedaudz pieraust zemi, lai pasargātu pumpuru joslu.

✓ Ja dālijas apsalušas jau septembra sākumā, jāpagaida vismaz divas nedēļas līdz izrakšanai. Ja sals uzņāk vēlāk, var rakt nekavējoties.

✓ Dāliju gumi jāizrok, jāatbrīvo no augsnes (ieteicama arī gumu mazgāšana ar ūdens strūklu) un jāapzāvē, vismaz pāris dienas. Ir zināms, ka citi puķkopji gumus kārtīgi iekaltē, lai mazāk bojājas.

✓ Rudenī jau labi redzami jaunie pumpuri. Līdz to joslai nogriež stublāju, arī vecos, tāpat nenobriedušos tievos gumus un sīkās saknītes, atstājot veselīgākos un spēcīgākos.

✓ Pie guma palikušajā stublāja daļā var izurbt mikstumu, kur parasti arī sākas visas bojāšanās un puves.

✓ Sadalot ceru, katram nākamajam stādam asns ir obligāts. Šķirnes nosaukumu var uzrakstīt tieši uz guma ar ūdens izturīgu markieri.

✓ Dālijas var glabāt polietilēna maisiņā, atstājot caurumiņus gaisa apmaiņai.

✓ Gumus var uzlabāt arī kastēs, apberot ar svaigām skujuķoku zaģu skaidām. Tās reizē ir konservants, jo satur terpentīnu. Ja nav skaidu, dālijas var glabāt starp avīzēm, kūdrā, pelnos, sausā purva sūnā un pat ozollapās.

✓ Labākā uzglabāšanas temperatūra ir plus četri līdz astoņi grādi, optimālais gaisa mitrums — 80%.

✓ Ja neizdodas kādas šķirnes gumus saglabāt, neraizējieties. Piemēram, Rīgas Dārzkopības un biškopības biedrības Dāliju audzētāju sekcijas dalībniekiem īpašumā ir ap 400 šķirņu. Nākamavasār varēsiet iegādāties, ko sirds tīko.

BALVOS

No Eiropas čempionāta pārved divas medaļas

● Sergeja Arbuzova nopelnītās medaļas ir ne tikai vizuāli ļoti izskatīgas, bet arī ar glītu dizainu un smagas.

Balvu novada sportists **Sergejs Arbuzovs** nesēn atgriezies no Eiropas čempionāta svaru bumbu celšanā, kas septembra sākumā notika Sanktpēterburgā. Viņš mājās pārveda zelta un sudraba godalgas.

Sergejs atzīst, ka uz Eiropas čempionātu devies par saviem līdzekļiem, un, ja tas notiktu kādā tālākā zemē, noteikti nebrauktu. Pie zelta medaļas Sergejs Arbuzovs tika jau pirmajā dienā, kad savā svara kategorijā līdz 73 kilo-

gramiem uzvarēja divcīņā, 24 kilogramus smago svara bumbu uzraujot 184 reizes, uzgrūžot 186 reizes un summā saņemot 370 punktus. Otrajā vietā ierindojās Kazahstānas, trešajā – Ukrainas pārstāvis. «Vieglī jau nebija, jo pirms svēršanās vajadzēja nomest svaru, lai varētu startēt savā svara kategorijā. Skrēju, svīdu, un, kad uzkāpu uz svariem, redzētais mani iepriecināja – svars bija bez dažiemi simtiem gramu 73 kilogrami,» stāsta sportists. Viņš

piebilst, ka svaru bumbu celāju rezultāti arvien uzlabojas, īpaši sagatavoti un stipri uz sacensībām ierodas sportisti no Somijas. Sudraba medaļu viņš izcīnīja garajā ciklā, jo pirmais bija vairākkārtējs pasaules čempions Sergejs Merkuļins no Belgorodas.

Vēl Sergejs Arbuzovs pastāsta, ka startējis arī Ventspils starptautiskajās sacensībās «Atlants», kurās piedalījās 17 valstis, arī ASV ar pieciem dalībniekiem. Savā grupā, kur startējuši desmit dalībnieki, Sergejs bijis pirmais, divcīņā savācot 368 punktus. Viņš atklāj, ka Rīgas svētkos svaru bumbas cēlušī brāļi Dokāni, un Jānis grūšanā ieguva otro vietu, bet brālis Ainārs – trešo vietu.

Tagad Sergejs Arbuzovs trīs, četras reizes iet uz sporta skolas treniņzāli, lai gatavotos pasaules čempionātam, kas oktobra beigās un novembra sākumā notiks Tallinā.

Latvijas čempionāts svarcelšanā notiek Balvos

Lai arī bija plānots vairāku dienu garumā, Latvijas čempionāts

un Latvijas Svarcelšanas klubu apvienības kausa izcīņa mazā dalībnieku skaita dēļ notika tikai vienu dienu.

Latvijā atkal ir divas svarcelšanas federācijas – Latvijas Svarcelšanas klubu apvienība, kas šobrīd ir atzītākā svarcelšanas sporta federācija Latvijā, un no jauna nodibinātā Latvijas Svarcelšanas federācija, ko vada Viktors Ščerbatīns un Eduards Andruškevičs, un kura šobrīd pretendē uz vienīgās atzītās svarcelšanas sporta federācijas statusu Latvijā. Uz sacensībām Balvos bija ieradies bijušais svarcelājs, tagad boksa un svarcelšanas kluba «Brāļi» prezidents un svarcelšanas treneris Aivars Ritenieks. Viņš uzskata, ka situācija, kāda ir izveidojusies, vērtējama negatīvi un šķēļ sportu. «Šīs sacensības Balvos bija ielānotas jau sen un ierakstītas kalendārā. Es uzskatu, ka Balvi Latgales reģionā ir paši aktīvākie. Balvu sporta skola jau 2008. gadā bija iesniegusi pieteikumu šo sacensību rīkošanai, un tās ierakstījām kalendārā. Pie jums šim sporta veidam ir senas tradīcijas. Jau sešdesmitajos un septiņdesmitajos gados šeit bija labi svarcelāji, kuri ieguva titulu «Sporta meistars» un kļuva par

Latvijas čempioniem. Re, arī šodien ir daudz apmeklētāju un skatītāji, tāpat interese nav zudusi. Viņi dalās pieredzē ar jauniešiem, neliedz savu padomu. Jums ir arī labi svarcelšanas treneri, sporta skolā aug jaunā maiņa, tāpēc uzskatu, ka Balvos jānotiek ne tikai vietējā mēroga, bet arī valsts mēroga sacensībām. Varbūt tam vajadzētu vēl kādu speciālo grīdu 4 x 4 metri, bet šobrīd ar inventāru palīdzēt nevaram,» stāsta Aivars Ritenieks. Viņš uzsver, ka uz sacensībām nāk arī bērnu vecāki, un tas ir svarīgi abām pusēm, jo savās mājās sportisti nereti uzrādot labākus rezultātus, vadoties pēc principa, ka mājās pat sienas palīdz.

Treneris Valdis Sārtaputns stāsta, ka Balvu svarcelāji nostartējuši labi, lai arī daži sportisti treniņos varējuši pacelt pat lielāku svaru nekā sacensībās. Varbūt tas ir tāds tīri psiholoģisks moments, kas vēl jāiemācās, taču rezultāti nav slikti. Kopvērtējumā Balvu komanda ierindojās otrajā vietā, pirmo vietu atdodot Ogrei, bet trešajā vietā atstājot Ludzas svarcelājus.

«Vaduguns»

RĒZEKNĒ

Valentīnas sargeņģeļi

Mežs allaž bijis Valentīnas (at-tēlā) iztikas avots. Ogas un sēnes labs atspajds trūcīgajā ģimenes budžetā. Vīrs vēl jaunības dienās sievietei bija iemācījis «zelta» likumu: bez naža un sērkociņiem uz mežu ieiet. Tos Valentīna nebija aizmirsusi arī šoreiz, pošoties dzērvenēs uz nepazīstamu purvu. Silti saģērbās, paņēma mugursomu, nazi, sērkociņus, sviestmaizi un sirdsziņas katram gadījumam.

Braukt uz Kvāpānu purvu aicināja paziņas. Izbrauca piektdienas rītā. Jaunākā līdzbraucēja purvā jutās kā mājās, tāpēc Valentīna turējās dažu soļu attālumā. Virieši uzreiz aizgāja lasīt ogas uz citu pusi.

Salasījusi pilnu mugursomu, ap 20 kilogramiem dzērveņu, Valentīna jutās nogurusi, kā nekā aiz muguras jau 74 mūža gadi, un

mudināja jaunāko kompanjoni doties no purva laukā, jo līdz malai tāls ceļš ejams. Tā sievietes cēla mugursomas plecos. Pēc kāda laiciņa apstājās atpūsties, tad turpinā gaitu. Paziņa priekšā, Valentīna aiz viņas. Taču nogurums un smagā mugursoma atkal lika apstāties, sirmgalve nolēma iedzert zāles. Kamēr noņēma mugursomu, atvilka elpu, iepilināja un izdzēra zāles, paziņa bija zudusi no redzesloka. Tikko tepat vien bija, un nu vairs nav!

Uz kuriem jāiet, Valentīna nezināja. Purvā tik daudz visādu taku un taciņu. Pulkstenis rādīja pāri četriem, saule vēl spīdēja, taču drīz sāks krēslot. Ko darīt? Valentīna sāka iet uz labu laimi. Klīda pa purvu līdz krēslai, taču izeju neatrada. Neko darīt, nakts būs jāpavada purvā, tāpat jāmeklē vieta, kur pārnakšnot.

Uzģājusi daudz maz sausu bērzu, Valentīna salasīja žagarus un sakūra ugunsūku.

«Pēkšņi dzirdu, tā kā lidmašīnas rukoņa,» stāsta Valentīna. «Tiešām, maza lidmašīnīte, gaišzili balta, izmeta pāris lokus virs purva un aizlidoja. Neiedomājos, ka mani meklē. Vai nu vecas sievas, sētnieces, dēļ cels gaisā lidmašīnu? Tā nu sēdēju pie ugunsūka, žagarus dedzināju. Bērzu jāto, par laimi, netrūka. Izdega gan ļoti ātri, pat iesnausties nepaspēju. Ap vieniem nakti atkal dzirdēju divainu skaņu, it kā mašīnas signalizācija darbotos. Kā gan nakts vidū te varēja rasties mašīna? Nodomāju, purva rēģi. Mierināju sevi un lūdzu sargeņģeļus, lai palīdz,» stāsta Valentīna.

«Bija ļoti kluss, tikai zosis lidoja pāri kļāgādams... Visu laiku uzpasēju, lai uguns neapdzies. Līdz trijiem nakti spīdēja mēness, pēc tam debesis apmācās. Tā sagaidīju rītausmu. Pēc sešiem, kad bija jau pietiekami gaišs, atkal devos meklēt izeju no purva. Gāju, gāju – ne gala, ne malas neredz! Vairākas reizes pakritu... Tad purva vidū uzgāju lielu lauku un uz tā smagās tehnikas iebrauktu slīdes. Nopriecājos, ka atradišu vietu, kur tā purvā iebraukusi. Staigāju, staigāju, pēdu daudz, bet jēgas nekādas...»

Mugursomu jau agrāk biju nolikusi pie kāda krūma, sak, ja kāds atradīs, lai priecājas, bet man jātaupa spēki. Pēkšņi izdzirdu daudz cilvēku balsis un nodomāju, ka man atkal rādās. Netīcēju savām acīm, pat ieraugot cilvēku pulku. Kad kāds virietis sāka māt ar roku, bezspēkā nokritu zemē. Man pieskrēja klāt, iedeva tēju, piecēla kājas un palīdzēja iet. Pat mugursomu ar ogām sameklēja,» Valentīnas acis sariešas asaras.

«Ieraugot uz ceļa daudzās mašīnas, mani pārņēma šausmas – cik mana glābšana izmaksāja? Kā es par to atlīdzināšu? Lidmašīna taču lidoja, arī helikopteru no rīta redzēju... Policists mani nomierināja – neuztraucies, māmuļ, galvenais, ka esi dzīva.

Lai nu kam, bet valstij visu mūžu nodokļus esmu maksājusi. Līdz 1969. gadam dzīvoju Rīgā, tad saslima meita un ārsts ieteica mainīt dzīvesvietu. Tā pārcēlāmies uz Rēzekni. Strādāju divos darbos – par sētnieci un ap-

kopēju. Bez atvaļinājuma, bez slimības lapas. Ne sanatorijā, ne kūrortā neesmu bijusi – līdz pat šī gada vasarai, kad strādājošajiem pensionāriem par 70 procentiem pensiju *apcirpa*.

Es neesmu sliktā, nebariet mani, ka tik daudz rūpju sagādāju,» sirmgalve atkal izplūst asarās. «Kā lai visiem šiem cilvēkiem pateicos? Nevienam pat uzvārdu neuzprasīju. Kad atgūšu spēkus, aiziešu uz dievnamu un nolikšu svecītes par manu glābēju veselību.»

◆◆◆

Par to, ka Kvāpānu purvā pazudusi 1935. gadā dzimusi sieviete, policijai 2. oktobra pēcpusdienā paziņoja Valentīnas mazdēls. Tūdaļ izbrauca operatīvā grupa, vecmāmuļu meklēja līdz

tumsai. Ar sporta lidmašīnu gaisā pacēlās kāds vietējais uzņēmējs. Viņš redzēja ugunsūku un paziņoja policijai koordinātes, kur Valentīnu meklēt.

Nākamajā dienā jau sešos no rīta meklēt sievieti uz Kvāpānu purvu izbrauca 55 policijas darbinieki, deviņi zemessargi, 16 mednieki, divi robežsargi un kinologs ar suni. Vīrs purva lidoja militārais helikopters, meklēšanā piedalījās arī Rēzeknes novada domes priekšsēdētājs Monvīds Svarcs. Īpašu pateicību policija izsaka Kvāpānu purva pazinējam Voldemāram Kolnajam, kurš norādīja pareizo meklēšanas virzienu.

Pazudušo sievieti atrada 3. oktobrī, pusdivos dienā.

Vai Rēzeknē ienāks itāļu investori?

Pagaidām šis jautājums ir atklāts, taču cerības par turpmāku Latvijas un Itālijas uzņēmēju sadarbību devusi Itālijas vēstnieka Latvijā Frančesko Pučio un Itālijas vēstniecības komercatašeja Džovanni Turturiello vizīte Rēzeknē.

Uz jautājumu, vai itāļiem būtu interese sadarboties ar rēzekniešiem, diplomātu atbilde bijusi rezervēta. Ticis gan uzsvērts, ka itāļus Rēzeknē varētu interesēt tranzīta iespēja uz Rietumiem un Austrumiem. Taču par sadarbības iespējām krīzes laikā lemt esot grūti.

Abu valstu sadarbībai jau ir iedīgi. Tā Rēzeknes novada Verēmu pagasta Meļņevā jaunizveidotajā uzņēmumā «Rigamet» tiks izmantotas Itālijas uzņēmuma cauruļu ražošanas un metināšanas līnijas iekārtas, ko pašlaik uzstāda. Uzņēmuma produkciju izmantos autobūvē, mašīnbūvē, celtniecībā, mēbeļu ražošanā, ķīmijas, kā arī pārtikas rūpniecībā. Patlaban Latvijā šādas caurules neražo un tās jāimportē no ārzemēm. Paredzēts, ka jaunais uzņēmums savu darbību uzsāks jau novembrī.

«Rēzeknes Vēstis»

Dzelteno lietas izskatīšana kārtējo reizi atlikta

Pagājušajā pirmdienā, 12. oktobrī, noliktā Preiļu rajona tiesas sēdē, kurā bija paredzēts izskatīt tā saukto *dzelteno lietu* jeb materiālus par nelegālā alkohola apriņķi, nenotika. Krimināllietas izskatīšana kārtējo reizi atlikta uz šī gada 7. decembri, informē Preiļu rajona tiesa.

Sis bija jau devītais mēģinājums uzsākt lietas izskatīšanu, bet arī neveiksmīgs, jo uz tiesas sēdi nebija ieradušies divi apsūdzētie. Vienai no personām tiesa nolēma kā drošības līdzekli piemērot apcietinājumu, otram nozīmēta ekspertīze veselības stāvokļa noteikšanai. Kā ziņo aģentūra LETA, turpmākajās tiesas sēdēs plānots noprotināt vēl 46 lieciniekus no vairāk nekā 100 lietā figurējušajiem lieciniekiem.

Preiļu rajona tiesas kanceleja «Novadniekam» pastāstīja, ka sākotnēji lietā bija 21 apsūdzētais – par spirta un alkoholisko dzērienu uzglabāšanas un pār-

vadašanas noteikumu pārkāpšanu, to izdarot personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, uzņēmējdarbību bez reģistrēšanas un atļaujas. Pašlaik apsūdzēto skaits ir par vienu mazāks, jo viena no apsūdzētajām mirusi.

Jau ziņots, ka 2006. gada rudenī, kā arī vēlāk, Preiļos un rajonā, saindējoties ar nekvalitatīvu alkoholu, dzīvību zaudēja vairāki desmiti cilvēku. **Preiļu rajona tiesā lieta tika saņemta 2008. gada 2. jūnijā.** Tālāka hronoloģija ir sekojoša.

✓ **Pirmā** tiesas sēde 2008. gada 6. oktobrī — atlikta, jo nebija ieradušies trīs apsūdzētie.

✓ **Otrā** tiesas sēde 2008. gada 10. novembrī — atlikta, jo nebija ieradušies divi apsūdzētie, vienam apsūdzētajam nozīmēta tiesu medicīniskā ekspertīze.

✓ **Trešā** tiesas sēde 2008. gada 8. decembrī — atlikta, jo nebija ieradušies divi apsūdzētie.

✓ **Ceturrtā** tiesas sēde 2009. gada 23. februārī — atlikta viena apsūdzētā slimības dēļ.

✓ **Piektā** tiesas sēde 2009. gada 16. martā — uzsākta lietas izskatīšana; atlikta viena apsūdzētā slimības dēļ.

✓ **Sestā** tiesas sēde 2009. gada 30. martā — uzsākta lietas izskatīšana. 1. un 2. aprīlī turpinās liecinieku noprotināšana. Tiesas sēdi atliek, lai neieradušos lieciniekus atvestu piespiedu kārtā.

✓ **Septītā** tiesas sēde 2009. gada 25. maijā — atlikta, nav ieradušies divi apsūdzētie.

✓ **Astotā** tiesas sēde 2009. gada 15. jūnijā — atlikta, vienai apsūdzētajai tiek nozīmēta tiesu medicīniskā ekspertīze.

✓ **Devītā** tiesas sēde 2009. gada 12. oktobrī — atlikta, jo atkal nav ieradušies divi apsūdzētie. Viena apsūdzētā mirusi.

✓ **Desmitā** tiesas sēde nozīmēta 2009. gada 7. decembrī.

POLICIJAS ZIŅAS

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

PREIĻU IECIRKNĪ

Netika galā ar automašīnas vadību un avarēja

14. oktobrī Līvānos reģistrēts ceļu satiksmes negadījums, kurā cietuši cilvēki. 29 gadus vecs vīrietis, braucot ar automašīnu BMW, netika galā ar transportlīdzekļa vadību. Automašīnu sanesa un tā ietriecās kokā. Pēc medicīniskās palīdzības griešanās automašīnas vadītājs, kurš negadījumā guva krūšu kurvja sasitumu, kā arī pasažiere, 27 gadus veca sieviete. Viņai mediķi konstatēja sistu brūci sejā un atslēgas kaula lūzumu.

Strīda laikā iedūra civilviram

14. oktobrī policijā reģistrēts iesniegums par to, ka Līvānos ģimenes strīda laikā kādā dzīvoklī 45 gadus veca sieviete ar nazi iedūra rokā savam civilviram. 29 gadus vecais vīrietis medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāts slimnīcā.

BALVU IECIRKNĪ

Uz aizdomu pamata aizturēti divi laupītāji

9. oktobrī ap pulksten 23.00 Viļakā, izsitot loga stiklu, divi vīrieši, kuru sejas slēpa maskas, iekļuva kādā dzīvoklī pie 67 un 28 gadus veciem vīriešiem. Pielietojot vardarbību pret abiem dzīvokļa iemītniekiem, viņiem tika nozagts mobilais telefons un dzīvokļa atslēgas.

Nākamajā dienā ar miesas bojājumiem medicīniskās palīdzības sniegšanai slimnīcā tika nogādāts gados vecākais dzīvokļa iemītnieks. Policijā uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 176. panta 2. daļas.

Veikto operatīvo pasākumu rezultātā kriminālpolicijas darbinieki uz aizdomu pamata 14. oktobrī aizturēja divus vīriešus, kuri dzimuši 1990. un 1980. gadā. Izmeklēšana turpinās.

Zog krāsaino metālu

Policijā tiek saņemta informācija par krāsainā metāla zādzībām. Tā 14. oktobrī Balvu novadā, uzlaužot kāda uzņēmuma telpu durvis, nozagts krāsainais metāls. Noskaidrots, ka uzņēmumam nodarīts materiālais zaudējums aptuveni 900 latu apmērā. Policijā uzsākts kriminālprocess.

LUDZAS IECIRKNĪ

Satiksmes negadījumi

14. oktobrī Isnauņas pagastā kāda 35 gadus veca sieviete, braucot ar automašīnu Opel, netika galā ar transportlīdzekļa vadību, nobrauca no ceļa. Satiksmes negadījuma rezultātā auto iebrauca grāvī un tika bojāta.

15. oktobrī avārija notikusi Ludzā. Kāds 19 gadus vecs jauniešs, ar automašīnu Opel braucot pa Latgales ielu, sadūrās ar automašīnu Ford, kurai pie stūres bija astoņpadsmitgadīga jauniene. Avārijas rezultātā miesas bojājumus guva automašīnas Ford pasažiere, 36 gadus veca sieviete.

KRĀSLAVAS IECIRKNĪ

Policija brīdina — naktī neatstājiet lopus ganībās

15. oktobrī policijā reģistrēts iesniegums par šausminošu atgadījumu Skaistas pagastā. Naktī no 13. uz 14. oktobra pagaidām nenošaidrota persona ganībās pa nakti atstātai telei nogrieza mēli, kā rezultātā lopīņš gāja bojā. Policijā uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 230. panta — cietsirdīga izturēšanās pret dzīvniekiem.

Policija atkārtoti brīdina, ka nav droši nakts laikā atstāt lopus ganībās!

DAUGAVPILS IECIRKNĪ

Avārijas rezultātā — trīs cietušie

Smaga avārija ar trim cietušajiem reģistrēta Daugavpilī 15. oktobrī. Septiņdesmitgadīga automašīnas VW vadītāja, braucot pa Viestura ielu, krustojumā ar Lāčplēša ielu, veicot kreiso pagriezienu, nepalaida preti braucošo automašīnu Mercedes, kuru vadīja 45 gadus vecs vīrietis. Negadījuma rezultātā cietuši trīs cilvēki: 2002. gadā dzimis zēns guva galvas smadzeņu satricinājumu, 1973. gadā dzimusi sieviete guva smadzeņu satricinājumu un muguras sasitumu, bet 1972. gadā dzimušam vīrietim mediķi konstatēja augšstilba sasitumu, kā arī nobrāzumus.

Sagatavots pēc Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieka palīga pienākumu izpildītājas Anastasijas Laizānes sniegtās informācijas

CSDD INFORMĀCIJA

Aicina izmantot bezmaksas pakalpojumu

Transportlīdzekļu vadītāji, pierēģistrējoties Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) mājas lapā sadaļā *e-pakalpojumi*, par sevi var uzzināt daudz noderīgas informācijas.

Kā «Novadniekam» pastāstīja CSDD Preiļu nodaļā, šajā sadaļā pieejama informācija par jūsu

transportlīdzekli, vadītāja apliecību, par reģistrētajiem pārkāpumiem uzskaites punktiem, kā arī par medicīniskās izziņas derīguma termiņu un tamlīdzīgi.

E-pakalpojumus ir iespējams veikt atzīmes par dažādu atgādinājumu saņemšanu, piemēram, par to, ka drīz beigsies vadītāja

apliecības derīguma termiņš, kā arī par valsts tehnisko apskati transportlīdzeklim, reģistrētajiem pārkāpumiem uzskaites punktiem un citām aktuālām lietām.

Tuvāka informācija atrodama interneta adresē: <http://www.csdd.lv/> sadaļā *e-pakalpojumi*.

VUGD INFORMĀCIJA

Par ugunsdrošību apkures sezonā

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) atgādina, ka rudenī, iestājoties vēsākam laikam, strauji pieaug ugunsgrēku un tajos bojā gājušo cilvēku skaits. Kā informē VUGD preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vecākais speciālists Einars Vadoņis, apkures sezonas laikā visizplatītākie ugunsgrēku iemesli ir nepiemērota kurināmā lietošana, krāšņu pārkurināšana, neuzmanība ekspluatējot malkas plīti un krāsnis, šķidrā kurināmā ierīces, kā arī kurtuvju un dūmvadu nepareiza izbūve un bojājumi, siltumierīču atstāšana bez uzraudzības, kā arī bojātu vai nolietotu elektrisko apsildāmo ierīču izmantošana.

Pirms sākt apkurināt mājokli pašu spēkiem, obligāti jāpārlicinās par rīcībā esošās siltuma ieguves ierīces ugunsdrošību.

Cietā kurināmā un gāzes apkures ierīču ugunsdrošība

Saskaņā ar Ugunsdrošības noteikumiem, apkures iekārtas jāpārbauda divas reizes gadā. Ja nepieciešams, jāatīra no sodrējiem. Sodrējus no dūmeņiem, krāšņu un pavardu dūmkanāliem iztīra pirms apkures sezonas sākuma un apkures sezonā ne retāk kā reizi mēnesī – ilgdedzes apkures krāsnīm, divas reizes – citām apkures ierīcēm.

Ja pirms apkures sezonas mājokli veikti remonta darbi, pārlicinieties, vai telpās un bēniņos attālums no dūmeņa ārējās virsmas līdz jebkuram degspējīgam materiālam, kas izmantots sienas, griestu vai jumta konstrukcijās, nav mazāks par 10 cm.

Ja jums ir malkas plītis, tad jāatceras, ka tās laika gaitā nolietojas. Tām periodiski nepieciešama atjaunošana. Bieži pieļautā kļūda ir tā, ka plīts durvīņu priekšā uz nedegoša materiāla loksnes tiek salikta kurināšanai ienestā malka. Tas ir nepareizi!

Jābūt uzmanīgiem arī ar šībera lietošanu. Aizvērts šīberis izraisīs tvana gāzes ieplūšanu telpās, kas draud ar smagu saindēšanos vai pat letālu iznākumu.

Jebkurā mājoklī ir jābūt ugunsdzēsības līdzekļiem pēkšņas aizdegšanās likvidēšanai un dūmu detektoriem, kas laikus brīdina par dūmu koncentrācijas palielināšanos.

Apkure ar elektriskajām ierīcēm

Atbilstoši prasībām regulāri, reizi sešos gados ir jāveic elektroinstalācijas vadu izolācijas pretestības mērījumi. Šādus mērījumus veic ar speciālas mēraparatūras palīdzību.

Senāk būvētās ēkās vēl ir saglabājas alumīnija elektroinstalācijas vadu tīkls, kas savulaik bija piemērots nelielas jaudas patērētāju barošanai. Mūsdienu

mājokļos ikdienā lietoto elektroierīču summārā jauda ir pieaugusi vismaz 8 – 10 reizes. Tāpēc vadiem un pieslēgarmatūrai jābūt atbilstoši sadzīvē darbināmo ierīču jaudai.

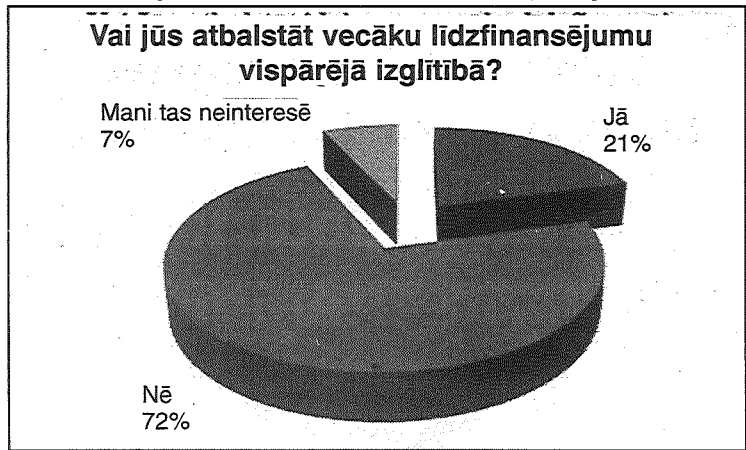
Ja konstatējat vadu silšanu un korķu, aizsargautomātu regulāru «izsišanu», tas norāda uz pieslēguma vadu neatbilstību ierīces patērējamās strāvas stiprumam. Nekādā gadījumā nedrīkst esošos korķus aizstāt ar jaudīgākiem, jo vadi sakarsīs līdz temperatūrai, kas izraisīs ēkas degspējīgo konstrukciju aizdegšanos. Šādā gadījumā aizsargautomāti būs liederīgi, tie nostrādās ātrāk par korķiem un pasargās vadus no pārkaršanas.

Vismaz reizi gadā ieteicams pārbaudīt sildierīču pieslēgarmatūras stāvokli, iztīrīt rozetes no putekļiem. Ja rozetē dzirdat sprakšņus, dzirksteļošanu, tas norāda uz atslābušiem vadu stiprinājumiem pašā rozetē. Ja pamanāt kontaktu vietu apdegumus, nogrieziet bojāto vada daļu un ielieciet jaunu rozeti. Ignorējot šos bojājumus, jūs riskējat ar vadu pārkaršanu un tam sekojošu ēkas konstrukciju aizdegšanos.

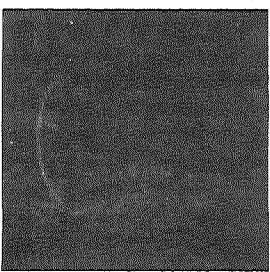
Normatīvo dokumentu bāze pieejama internetā ikvienam interesentam. Ministru kabineta 2004. gada 17. februāra noteikumi nr. 82 «Ugunsdrošības noteikumi» pieejami VUGD mājas lapā www.vugd.lv.

Aptaujas rezultāti internetā (no 12. līdz 18. oktobrim)

● «Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

Mēness kalendārs

21. oktobris. 5. Mēness diena (sākas 12:48). I Mēness fāze. Strēlnieks. Šajā dienā viss izdosies, ja būsiet radoši aktīvi un tieksieties sasniegt mērķi. Brīnšķīgi padodas zināšanu apguve. Labi asimilējas arī barība, tāpēc uzticieties savai garšas izjūtai un ēdiet veseli. Jūsu gremošanas sistēma ar slodzi tiks galā labāk nekā citās dienās, tomēr centieties nepārēsties. Priekšroka dodama biežpienam un piena produktiem, no gaļas, ja tā īpaši nekārojas, labāk atturēties. Šajā dienā var aizstāvēt savus principus, pārliecību, ideālus — tas jums spīdoši izdosies. Ja nāksies aizstāvēt cita cilvēka cieņu un godu, — nešaubieties, metieties cīņā, taisnība ir jūsu pusē, un jūs uzvarēsiet. Var un vajag aktīvi izrādīt savas emocijas un jūtas — tam būs piemērots brīdis, un jūs sapratis. Ir ļoti labi, ja jau šajā dienā sapņi raudat, — tā ir atīrīšanās, organisms tādejādi tiek savests kārtībā. Ja sapņi ir saistīti ar ceļu, ar kustību, — jums viss ir labi. Ja sapņi redzat kaut ko nepatīkamu, — tā ir zīme, ka jāpievēršas savai veselībai.

22. oktobris. 6. Mēness diena (sākas 13:50). I Mēness fāze. Strēlnieks. Vianatnes un lēnprātības diena. Mierīgi jāveic ierastie darbi, nekādā gadījumā nekurnot par dzīvi, apstākļiem, tuvniekiem. Nav istais brīdis nepatīkami nedz pret sevi, nedz pret citiem. Pieņemiet visu tā, kā ir, un nekārojiet

neko citu. Šajā dienā saasinās intucija. Ja uzvedīsieties klusi un mierīgi, sapratisiet to, ko agrāk nesapratāt. Piemēram, var atklāties jūsu un kāda cita cilvēka savstarpējo attiecību patiesā jēga. Iespējams kaut kas līdzīgs atklāsmei vai apskaidrībai: «Viņš taču mani nemīl, bet tikai izliekas!» Vai labāk: «Viņš taču mani patiešām mīl, bet es neticēju...» Šajā dienā var pat izpausties nosliece uz gaišredzību un telepātiju: iespējams, jūs skaidri sajūtīsiet, kas notiek ar tuvu cilvēku pat tad, ja viņš atrodas tālu no jums. Ieteicams nodarboties ar organisma atjaunināšanu, ar elpošanas ceļu atvēršanu un elpošanas vingrinājumiem. Uz tiem labyvēlīgi iedarbojas arī aromāterapija. Ja sapņi redzat pazīstamu cilvēku, — tam ir savs pamats: jūs esat viņa parādnieks. Sapņis var norādīt uz kaut ko tādu, kas būtu jāpabeidz.

23. oktobris. 7. Mēness diena (sākas 14:35). I Mēness fāze. Mežāzis (sākas 09:39). Provokatoriska diena. Iespējams, jūs provocēs uz pārlieku pļāpīgumu, uz to, lai kaut ko neapdomīgi pasakāt. Šajā dienā lieki pļāpāt nedrīkst, un vispār labāk ir runāt pēc iespējas mazāk. Visa apkārtējā daba, visa pasaule ļoti jūtīgi reaģē uz katru, pat nejauši izsprukušu vārdu. Esiet piesardzīgi vārdu izvēlē: viss, ko pateiksiet, piepildīsies. Ja sev vai kādam citam ko skaļi novēlēsiet, viss īstenošies. Šajā dienā sevišķi bīstami ir meli. Tie ļoti drīz kļūs par patiesību. Toties šajā dienā piepildīsies arī visas labās vēlmes. Ļoti labi ir skatīt lūgšanu — tā tiks uzklausa. Šajā dienā īpaši neaizsargātas ir plaušas. Sargājieties no saaukstēšanās. Neplēsiet papīru un traukus. Sapņi ir pravietiski. Ļoti ātri piepildās.

VESELĪBA

Ātrajiem – struktūrfondu finansējums

Kopš oktobra vienotā valsts neatliekamās medicīniskās palīdzības (NMP) dienesta Latgales reģionālā centra darbības zona aptver Daugavpils, Krāslavas un Ludzas rajonu teritorijas. Savukārt ar Rēzeknes un Preiļu pašvaldībām ir jāuzsāk sarunas par NMP funkcijas pārņemšanu un šo rajonu brigāžu iekļaušanos dienestā.

Šāda vienošanās panākta 25. septembrī, kad Daugavpili notika reģiona pašvaldību, ārstniecības iestāžu, sadarbības organizāciju partneru un brigāžu mediķu tikšanās seminārā «Eiropas Savienības struktūrfondu finansējums pirmsslimnīcas neatliekamās medicīniskās palīdzības sistēmas attīstībai», «Novadnieku» informē NMP dienesta komunikāciju daļas vadītāja Ilze Bukša. Tika norādīts par plānotajām izmaiņām ātrās palīdzības organizēšanā un nodrošināšanā Latgales reģionā un valstī kopumā.

Vienotais dienests pārņem funkcijas

Vienotā valsts NMP dienesta vadītāja Renāte Pupele uzsver, ka dienests šobrīd strādā vairākos virzienos. Līdz nākamā gada vidum jāpabeidz NMP funkcijas pārņemšana no pašvaldībām un pakāpeniski jāievieš vienoti principi ātrās palīdzības darbībā visas valsts teritorijā.

Ar oktobri valsts NMP dienestā iekļautas mediķu brigādes no līdzšinējiem Limbažu, Krāslavas, Ludzas un Saldus rajoniem. Tādejādi dienests jau nodrošina 76% no visiem ātrās palīdzības izsaukumiem valstī. Vienlaikus dienests turpinās uzsākt Eiropas Savienības struktūrfondu projekta īstenošanu, lai no 2012. gada nodrošinātu pilnībā tehnoloģiski aprīkoti un vienoti vadītu NMP brigāžu darbu visā valstī. Projekta kopējais finansējums ir 7,6 miljoni latu, no kuriem Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums – 6,5 miljoni latu, savukārt valsts budžeta līdzfinansējums – 1,1 miljons latu.

Sola, ka būs labāk

Ātro darba pārkārtošana tiek pamatota ar vienotu būtisku solījumu – pacientiem būs labāk, tiks samazināts laiks, kādā ātrās palīdzības mediķu brigādes nokļūs pie pacienta vai notikuma vietā. Kādas būs jaunās iespējas?

✓ **Precīzi noteikt un atrast izsaukuma vietu.** Saņemot zvanu, dispečeriem būs redzama kartēs izsaukuma vieta. No fiksētā tālruna zvanot, sistēmā tiks atpazīta pat konkrētā adrese,

savukārt no mobilā – iespējami precīza izsauceja atrašanās vieta. Īpaši nozīmīgi tas būs situācijās, kad zvanītāja veselības stāvoklis ir kritiski smags un viņš nevar turpināt sarunu. Ģeogrāfiskā pozicionēšana katrā operatīvajā mašīnā ļaus nekļūdīgi un ātri brigādei atrast izsaukuma vietu.

✓ **Iespēja nosūtīt tuvāko brīvo brigādi.** Reģionālo centru dispečeri kartēs redzēs visu reģiona brigāžu atrašanās vietu un to statusu (brigāde brīva vai izsaukumā), kas ļaus nosūtīt uz izsaukumu tuvāko brīvo brigādi.

✓ **Iespēja izsaukumu nodot brigādei mašīnā, tai atrodoties ceļā.** Izsaukumi tiks fiksēti elektroniski, kartes ar pacienta datiem un adresi operatīvi būs nosūtāmas brigādei uz mašīnu arī tad, ja tā būs atceļā no iepriekšējā izsaukuma.

✓ **Iespēja kontrolēt operatīvā un darba kvalitāti.** Visi izsaukumi automātiski tiks reģistrēti informācijas sistēmā, sarunas ierakstītas. Tas ļaus objektīvi izvērtēt mediķu veikto darbu ar pacientu.

✓ **Iespēja sasaistīt ar datu bāzēm.** Jo īpaši svarīgi tas ir situācijā, kad pacients ir bez samaņas, nespēj atbildēt uz jautājumiem. Tas ļaus iespēju saņemt informāciju par, piemēram, hroniskām saslimšanām, kādu medikamentu nepanesamību vai bīstamām alerģiskām reakcijām.

✓ **Iespēja datus par kritiski smagu pacientu veselības stāvokli nosūtīt uz slimnīcas uzņemšanas nodaļu,** brigādei vēl esot ceļā. Slimnīcai būs iespēja savlaicīgi sagatavot vajadzīgos

resursus kritisku pacientu uzņemšanai un tūlītējai ārstniecības uzsākšanai.

✓ **Iespēja vienkāršāk vadīt brigādes un operatīvi nodrošināt palīdzību situācijās, kad ir vairāk cietušo vienlaicīgi.** Tad isā laikā var operatīvi mobilizēt vajadzīgos resursus, kā arī piesaistīt blakus reģionu resursus.

Latgalē būs jauni brigāžu punkti

Projekta ietvaros ir paredzēts izstrādāt un ieviest vienotu NMP vadības informācijas sistēmu; iegādāties un uzstādīt mūsdienīgas tehnoloģijas, un aprīkojumu; izveidot atbilstošu vienotā NMP dienesta infrastruktūru ar vienotu vadības un dispečeru centru un pieciem reģionālajiem vadības un dispečeru centriem, kas atradīsies Rīgā, Valmierā, Kuldīgā, Jelgavā un Daugavpilī.

NMP dienesta Latgales reģionālā centra operatīvā darba vadītāja Astrīda Igoļniece informē, ka dienests plāno Latgales reģionā tuvāko pāris gadu laikā sadarbībā ar pašvaldībām atvērt septiņus jaunus brigāžu izvietojuma punktus, lai tie būtu tuvāk iedzīvotājiem, kā arī pilnībā no jauna komplektēt piecas brigādes.

Nepamatotu izsaukumu nebūs

Tāpat būtiski mainās pieeja iedzīvotāju izsaukumu pieņemšanā, uzsver R.Pupele, jo dienestā tiek izskausts termins «nepamatots» izsaukums. Ja rodas kāda pēkšņa, akūta veselības problēma, tad ir jāzvana ātrajai palīdzībai: neatliekamā medicīniskā palīdzība pēkšņās, akūtās situācijās ir bez maksas. Ja dispečers vai dežūrārsts nevar pa telefonu novērtēt situāciju, brigāde brauc pie pacienta. Pat tad, ja izrādās, ka tomēr nebija nepieciešama ātrā palīdzība, maksa netiek ņemta. Tā ir galvenā atšķirība starp iepriekšējo kārtību, kad ātro palīdzību nodrošināja pa vecam.

Sagatavoja
L.Kirillova

PASMAIDĪSIM

- Kas notiks, ja no Krievijas pēkšņi pazudīs viss šņabis?
- Dabā pastāv nezūdamības likums. Ja Krievijā pēkšņi pazudīs šņabis, tad kaut kur tas parādīsies. Un tur tad arī būs Krievija.
- Apsūdzētais, sakiet, kas jūs pamudināja aplaupīt juvelierveikalu?
- Skatlogā bija rakstīts «Kungi, nepalaidiet garām izdevību!»
- Tēvs audzina dēlu:
 - legaumē, dēliņ, gudrs cilvēks par visu šaubās. Tikai mulķi ir par visu pārliecināti.
 - Vai tu esi pārliecināts?
 - Pilnīgi!

**Kā vērtējat vairākkārtējo
ekspremjera Andra Šķēles
iespējamo atgriešanos politikā?**

**Valērija Gurgāne,
pensionāre no
Preiļiem:**

— Negatīvi. Noteikti negatīvi vērtēju. Tāpēc, ka viņš iepriekš neko labu netika izdarījis, nav ko arī tagad mullāties. Daudzas reizes taču pie varas bijis, nezina, kāpēc atkal sadomāja list pie varas. Ar tagadējo valdību arī nevar saprast, gan jau Dieviņš rādīs, kas notiks. Domāju, šie netiks galā. Cik zina un prot, tik arī dara, bet vajag laikam lielākas zināšanas.

**Anastasija Sondore,
Riebiņu novada Sīlukalna
pagasta iedzīvotāja:**

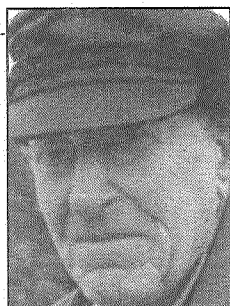
— Grūti pateikt, kā būtu labāk. Varētu arī nākt, varbūt labāk Latvijā kļūtu. Izskatās tā, ka visiem, kuri nāk pie varas, ir labi, bet kā tautai?.. Pašlaik ir traki, sevišķi laukos.

Nav praktiski nekādu ienākumu. Vienīgā nauda — par pārdoto pienu. Mums ir sešas slaucamas govīs, pienu nododam akciju sabiedrībai «Preiļu siers». Tagad maksāšot 12 santimus par «ekstra» piena litru, tas ir jau kaut kas. Ja uzliks lielākus nodokļus, klāsies smagi. Lauku ļaudis vairs netic nevienam, tas ir fakts.

**Viktorija Skorika,
grāmatvede uzņēmumā
Preiļos:**

— Šausmīgi vērtēju. Man liekas, viņu vajadzētu sodīt un sēdēt cietumā. Tāpat kā visus tos premjerus, kuru bijuši pēc viņa un valsti tik smagā situācijā noveduši.

**Antons Pastars,
Riebiņu novada Rušonas
pagasta iedzīvotājs:**

— Šķēle jau trīs reizes par ministru prezidentu bijis, neko sliktu par tiem laikiem nevaru teikt. Vajadzēja tikai vairāk par cilvēkiem rūpēties, bet viņš sevi neaizmirs. Ja tagad darītu savādāk, tautu liktu pirmajā vietā, nebūtu slikti. Saka, Latvijai vajagot kārtīgu saimnieku, jaunu *ulmani*. Kur lai viņu ņem? Gan jau pie mums ir spējīgi ļaudis, bet neviens no viņiem negrib uzņemties tādu atbildību, jo sevišķi tik grūtos apstākļos. Man personīgi šķiet, ka arī tagadējā valdība varētu valstij palīdzēt izķepuroties, vienīgi Eiropas Savienība pārāk daudz komandē. Franciju vai Vāciju viņi neregulē, bet mūs atļaujas. Laikam nemākam bez komandētājiem dzīvot.

**Jānis Zāģeris, dzīvo
Preiļu novada Raipolē:**

— Ko lai saka, diez kas labs no viņa atnākšanas nebūs. Es ar to neesmu mierā. Kad pirmo reizi Šķēle kļuva par premjeru, likās, kārtīgs saimnieks valstij. Gājām un balsojām par viņu, bet beigās sanāca ne tik labi, kā cerēts. Vairāk par sevi rūpējās, nevis valsti. Cik mēs ilgi šitā varam mocīties? Apnicis. Sola, sola, ka būs labāk, bet arvien sliktāk sanāk. Latvieši kopš seniem laikiem bijuši pacietīgi, zem visādām pātagām izdzīvojuši, sākot no vikingsiem un beidzot ar citiem kakkakungiem. Ja tos esam izturējuši, izturēsim arī tagad.

L. Kirillova
A. Šņepsta foto

SLUDINĀJUMI

Pārdod

piena piegādes kvotas 6 t. Tālr. 65300856;
BMW 525 TDS TOURING (1994. - 1995. g. izl., jauna TA, apdrošināšana, Ls 1400, labā stāvokli) vai maina. T.28378334;
HONDA ACCORD (1986. g. izl., darba kārtībā). T.26152958;
MAZDA 323 (1988. g. izl., 1,5, TA līdz 07.2010., 3-durvju, hečbek, Ls 350). T.27562667;
MAZDA 626 (1992. g. izl., TA). T.26152958;
MITSUBISHI COLT (2004. g. izl., TA, 1,5, dizelis, nobraukums 112 tūkstoši, jaunais modelis) vai maina. T.29480463;
NISSAN PRIMERA (1992. g. izl., dizelis, sedans, sarkanā krāsā, TA, liekie diskus, labā stāvokli, Ls 700). T.29175331 (Rēzeknē);
NISSAN TERANO (1991. g. izl., 3,0, benzīns, TA, M+S riepas, labā stāvokli). T.29447261;
VOLVO 850 (sedans, 1992. g. izl., sarkanā krāsā, apsildāmi sēdekļi, el. lūka, el. logu pacēlājs, jauna TA, Ls 600). T.27018713;
VOLVO S80 (1999. g. izl., 2,5 CDI). T.26141929.
AUDI (B4, 2,0i, 1994. g. izl., sarkanā met. krāsā, stūres pastiprinātājs, signalizācija, centrālā atslēga, ABS, Air Bag, stereo, jauna TA līdz 29.07.2010., teicamā stāvokli, kopts, tirgošanās).

T.26421507;
AUDI (C4, 2,5 TDI, 1992. g. izl., el. spoguļi, el. logu pacēlājs, el. lūka, liekie diskus, labā tehniskā stāvokli, cena pēc vienošanās). T.25945926;
AUDI 100 (C4, 1992. g. izl., 2,4D, jauna TA, lūka, piekabes āķis, M+S, labā stāvokli, Avant, centrālā atslēga, 1850 EUR). T.26385040;
AUDI A4 (1,9 TD, dizelis, 1996. g. izl., UNIVERSAL, ideālā stāvokli, 4400 EUR). T.29569556;
AUDI A6 (1997. g. izl., 2,4, benzīns, viss elektro, klimata kontrole, signalizācija, ABS, ASR, CD, TA). T.22174119;
AUDI A6 (2,5 TDI, 1999. g. izl., sedans, tumši zilā metāliskā krāsā, viss elektro, kondicionieris, automātiskā ĀK, 6900 EUR). T.28227222;
BMW 525 (1989. g. izl.), T.29438541;
BMW 525 TDS TOURING (UNIVERSAL, 1997. g. izl., mehāniskā ĀK, dizelis, TA līdz 05.2009., ABS, ARS, Air Bag, viss elektro, centrālā atslēga, piekabes āķis, liekie diskus, jaunas vasaras riepas, 6100 EUR). T.29592913;
CHRYSLER STRATUS LX (2,5 DOCH, 11.1998. g. izl., labā stāvokli) vai maina. T.29182101;
MERCEDES BENZ 200 (1991. g. izl., dizelis, sedans, 4 pakāpju mehāniskā ātrumkārbā, violetā krāsā). T.22018971.

Vajadzīgi strādnieki gaļas pārstrādes rūpnīcā Ziemeļirijā.

Darbs 4 nedēļas. Izbraukšana novembrī. Ir arī citas vakances.
Alga — 1610 mārčinas.
SIA «Regus», licences nr. 6/2009.
Tālr. Rīgā 67226607, Jēkabpilī 65220074, mob. tālr. 22054002.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.

Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219, 64871804.

Pārdod sazāģētu lapu koku malku ar piegādi

Preiļos un tuvākajā apkārtnē.
Tālr. 22079169.

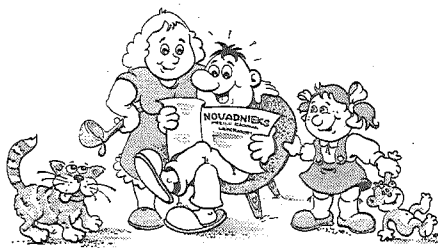
TOYOTA YARIS (2002. g. izl., 1,3, 5 durvju, teicamā stāvokli, steidzami). T.26483855;
UAZ 452 (1985. g. izl., 2,5, benzīns, mikroautobuss, zaļā krāsā, normālā stāvokli, Ls 500). T.26414052;
VOLVO 940 (1991. g. izl.), rezerves daļas (VW SCIROCCO, liekie diskus R14, uz 4 skrūvēm, 5 gab.), akordeonu. T.28785536, 25883100, 22129665;
VW CADDY (1,9 SDI, TA, dizelis, 1999. g. izl., 4,5 l/100 km, piekabes āķis, teicamā stāvokli, Ls 1300). T.26771528.

**Preses izdevumus 2010. gadam visās pasta nodaļās ar tiešsaistes kases sistēmu un internetā —
Latvijas Pasta mājaslapā www.pasts.lv (sadaļā E-abonēšana) — varēs abonēt līdz 25. decembrim, pārējās pasta nodaļās, pie pastniekiem un pa tālruni 67008001 — līdz 20. decembrim.**

Visi 2009. gada Latvijas Pasta abonenti preses izdevumus var abonēt, izmantojot arī *Abonementa pieteikumu*, kas tiks izplatīts kopā ar preses izdevumu katalogu 2010. gadam. *Abonementa pieteikums* līdz 1. decembrim jāaizpilda un bez maksas jānosūta Latvijas Pastam vai jāiesniedz jebkurā pasta nodaļā.

Līdz ar abonēšanas kampaņas sākumu visu abonēšanai piedāvāto preses izdevumu katalogs ir pieejams internetā Latvijas Pasta mājaslapā www.pasts.lv. Pasta nodaļās katalogs būs pieejams oktobra otrajā pusē. Līdz tam klienti informāciju par izdevumiem un to cenām var jautāt pasta operatoram, pastniekam vai Latvijas Pasta Informācijas centra darbiniekiem, zvanot pa tālruni 67008001.

ABONĒT redakcijā ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!

Fiziskas personas, abonējot «NOVADNIEKU» uz visu gadu redakcijā, ietaupīs Ls 4,92 uz abonēšanas kvīts rēķina, kā arī saņems gada abonementu par 11 mēnešu cenu, t. i., Ls 35,20, vēl ietaupot Ls 3,20 (kopā Ls 8,12).
Juridiskām personām nebūs jāmaksā par abonēšanas kvītiem.

«NOVADNIEKA» viena mēneša abonēšanas cena

- fiziskām personām ir Ls 3,20;
- juridiskām personām Ls 3,99 (cena 2010. gadam samazināta par 25%, salīdzinot ar 2009. gadu).